

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXI Sausis - January 16, 1986 Nr.3

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAV ūkinė būklė

Geros 1986 m. perspektyvos, bet...

Vytautas Meškauskas

Ekonomijos mokslo prestižas paskutiniaisiais metais labai krito. Beveik visi ekonomistų pranašavimai pasirodė esą klaidingi. Net taip, kad priminė seną arabų paradoksą, skelbiantį - "Tas, kuris pranašauja ateitį, meluoja net tuo atveju, jei jis sako tiesą". Mat, kiekvienas teisingas ateities išpėjimas ją taip pakeis, kad liks ... neteisingas.

Kiek galima spręsti savo galva, remiantis konkrečiais skaičiais, atrodo, kad 1986 m. prasidėjęs atkūtimas tęsis toliau. Bendra suma už parduotas vertybes ir patarnavimus (Gross National Product) pašoks kokius 3 ar 4 nuošimčius. Jei taip -- pergyvename vieną iš ilgiausių ūkinės ekspansijos laikotarpių JAV istorijoje. Naujų namų bus pradėta statyti 1.77 milijonai, t.y. kiek mažiau negu pereiniais. Automobilių bus parduota apie 7.7 milijonus, irgi mažiau negu pereiniais. Bedarbių skaičius gal tik nežymiai sumažės -- suksis apie 7 milijonus. Kainos per metus gal pašoks 3.7% -- panašiai kaip pernai ir užpernai. Zmonių pajamos, kurias galima išleisti naujiems užsimojimams (disposable income) padidės 2.7%, t.y. kiek daugėliau kaip pernai, bet beveik dvigubai mažiau negu 1984 metais. Pramonės ir prekybos įmonių inventorių yra sumažėjęs beveik iki 1982 m. lygio, kada buvo palyginti labai žemas, kas reiškia pareikalavimo padidėjimą. Taip pat ir įmonių pelnas, pereiniais metais buvęs nežymus, šiais metais turėtų pašokti kokiais 8 procentais.

Kad tokia daugiau ar mažiau yra beveik visuotinė nuomonė, įrodo akcijų vertės pakilimas. Nuo 1980 m. buvusio Dow Jones Industrial indekso 800 iki beveik 1,600 metų paibaigoje. Rūpesčio kiek kelia numatomas mažesnis kapitalo investavimas į naujas įmones ir įrengimus bei naftos kainos. Jei jos kristų iki 20 dolerių už statinę -- visa eilė ją produkujančių valstybių negalės atiduoti savo skolų, taip pat sunkiai versis vietos naftos pramonė.

JAV ekonomija tačiau nėra visai savistovus ūkinis vienetas laisvame pasaulyje. Ji yra priklauso nuo visos to pasaulio ekonomijos. Pagal OECD (Organization for Economic Cooperation and Development),

kuriai priklauso 24 turtingiausi kraštai, ekonomistų pranašavimu, visų jos narių GNP padidėjimas suksis apie 3% (1983-84 m. JAV ekonomija didėjo beveik dvigubai sparčiau negu kitų kraštų). Palyginti ne daug atsiliko tik Japonija, o Europos ūkinis augimas buvo dvigubai lėtesnis už Amerikos. Šiais metais Amerikos ir Europos ūkinis augimas bus labai panašaus lygio. Japonijos trečdaliu didesnis. Infliacija 7 didžiausiose valstybėse, priklausančių OECD, bus apie 3%, tačiau mažesnėse valstybėse ji bus didesnė -- apie 11%. Dėl dolerio vertės kritimo JAV eksportas pradės didėti, tačiau šiais metais deficitas vis dar bus apie 150 milijonų dolerių daugiau negu pati pirsks. Panašiai ir Europos perteklius padvigubės iki 35 milijonų dolerių.

Kai kas tokį palankų prognozą vadina per optimistišku. Dar esą visai neaišku kaip JAV susitvarkys su savo biudžeto ir prekybos deficitu problemoma. Per griežtos priemonės galinčios lengvai visą kapitalistinį ūkį įstumti į depresiją ... Jau dabar Europoje 11% visų galinčių ir norinčių dirbti yra bedarbiai, palyginus su 7% JAV-bėse ir 2¼% Japonijoje.

Kadangi JAV nuošimčiai už paskolas buvo ir dar yra didesni už Europos ir Japonijos, visas laisvas kapitalistinio pasaulio kapitalas plaukia į JAV. Nušimčiams pradėjus kristi kyla klausimas kas bus, jei užsieniečiai staiga pareikalautų visus savo kapitalus atgal? Visų pirma - tai sunkiai įmanoma, nes didelė dalis kapitalo investuota ilgesniam laikui, antra - skolintojai gali gauti atgal tik popierinius dolerius.

Atsisakymas pagrįsti popierinę valiutą auksu prasidėjo jau 1933 m., kada buvo uždrausta JAV piliečiams turėti auksą. 1965 m. nuo aukso garantijos savo transakcijoms atsisakė Federal Reserve System ir pagaliau 1971 m. rugp. 15 prezidentas Nixon panaikino popierinio dolerio pakeičiamumą į auksą. Už dolerį geriausiu atveju gali gauti tik kitą popierinį dolerį. Jo vertė remiasi galimybe už jį pirkti kitas gėrybes ir patarnavimus, kurių kaina tačiau gali keistis.

Su tomis besikeičiančiomis 'floating rates' pasaulis per paskutinius penkiolika metų

Dosnūs lietuviškiems reikalams aukotojai...

Veronika ir Viktoras Sutkai, paaugoję Vasario 16 gimnazijos orkestro atstatymui 10,000 DM. Iš kairės: J. Valiūnas, gimnazijos direktorius A. Šmitas, Veronika ir Viktoras Sutkai, tėv. A. Bernatonis.

Veronika ir Viktoras Sutkai, gyv. Vak. Vokietijoje, yra nuoširdūs lietuvių veiklos rėmėjai. Stambia auka yra parėmę Lietuvos nepriklausomybės Fondą ir yra Vilties draugijos tūkstantininkai.

Australijos lietuvių sporto šventė

Antanas Laukaitis

Jau 36-ą kartą Australijos lietuviai sportininkai susirinko į Sydnėjų atšvęsti savo metinį didžiausią sportinį įvykį.

Pirmosios krepšinio rungtynės prasidėjo gruodžio 27 d. ir šventės laimėjimus atidarė Sydnėjaus "Kovo" berniukai, nugalėdami Geelongo "Vytį".

Pirmąją dieną 2-trą val. po pietų didžiojoje Bankstowno krepšinio salėje vyko oficialus šventės atidarymas. Nors diena ir šiloka, ir buvo ne savaitgalis, tačiau į atidarymą susirinko virš 400 žiūrovų, kas jau senai Sydnėje yra buvę.

Skambant lietuviškiems maršų garsams, į stadiono

jau gerokai apsirato. Tiesa, paskutiniu metu emisijos bankai bando nusistovėjusi kursą manipuliuoti - dolerio vertę prieš kitas valiutas nušūti, siūlydami parduoti savo turimas dolerių atsargas - tačiau iš tikro dolerio vertė daugiau nustato JAV-se mokami nuošimčiai už paskolas ir pasitikėjimas JAV ekonomija. Zinia, čia itakos gali turėti ir politiniai įvykiai. Pvz. demokratų laimėjimas rišamas su padidėjusia infliacija. Tie, kurie to laukia, stengiasi išgyti daugiau nekilnojamojo turto ir aukso.

aiškės vidurį įžygiavo Canberos "Vilkas", Hoberto "Perkūnas", Adelaidės "Vytis", Geelongo "Vytis", Melbourne "Varpas" ir pats gausiausias dalyvių skaičiumi -- Sydnėjau "Kovas". Kiekvieno klubo priekyje ėjo Sydnėjaus "Sūkurio" jaunieji šokėjai, nešdami šių klubų pavadinimų lenteles. Šventės vėliavą, palydint dviem kovietėms, įnešė iškilusis Sydnėjaus krepšininkas Audrius Svaldenis. Visiems klubų sportininkams pusračiu sustojus prieš svečių tribūną, kovietė N. Wallis-Grincevičiūtė pasveikino visus dalyvius ir pakvietė visus atsistoti Australijos himnui. Nutilus himno garsams, ji pakvietė kalbėti "Kovo" pirmininką J. Karpavičių, kuris savo lietuviškame žodyje sveikino visus sportininkus, vadovus ir svečius.

"Kovo" garbės narys prelatas P. Butkus perskaitė invokaciją.

Sportinę priesaiką perskaitė A. Svaldenis. Po to buvo perduotas Krašto valdybos sveikinimas sportininkams ir šios šventės dalyviams.

Po oficialaus atidarymo meninę dalį atliko Sydnėjaus vyresniųjų tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Biretos. Šią grupę šventės

rengėjai specialiai pakvietė atidarymui, nes joje yra dalis buvusių kovietė sportininkų ir daugumas jų vaikų sportuoja ir patys šoka tautinius šokius.

Po oficialiosios ir meninės dalies vyko sportinės varžybos toliau. Vakare Lietuvių Klube įvyko sportininkų susipažinimo vakaras. Lietuvių Klubas buvo (Nukelta į 3 psl.)

**ŠVEICARIJA
NEPRIPAŽISTA
LIETUVOS OKUPACIJOS**

Šveicarijos konfederalinės vyriausybės užsienių reikalų departamentas, atsakydamas į Vliko pirm. dr. K. Bobelio raštą, konfederacijos prezidento pavestas 1985 m. gruodžio 11 d. pranešė, kad Šveicarija niekad nepripažino trijų Baltijos respublikų įjungimo į Sovietų Sąjungą ir laike pasikalbėjimo su Gorbačiovu Ženevoje, prezidentas Furgler išskirtinai pabrėžė nesugriaujamą ryšį tarp laisvės ir tarptautinio saugumo.

Bet kaip tada suprasti Šveicarijos elgesį, kuri Latvijos respublikos pasiuntinybės namus Ženevoje atidavė tuoj po karo sovietams, kuriuose dabar yra įsitaisiusi sovietų delegacija.

SAVAITINĖ POLITIKOS ANKLAVALGA

Prezidentas Reaganas nutraukė ryšius su Libija, bet rezultatai kovoje su terorizmu yra 1:0 teroristų naudai...

Atsakydamas į gruodžio 27 dienos žudynes Romos ir Vienos aerodromuose, prezidentas Reaganas sausio 17 d. uždraudė savo piliečiams palai-kyti bet kokius ryšius su Libi-

ja ir joje gyventi. Tai buvo atsakymas prezidento, kuris pats panaikino javų eksportą į Sovietiją draudimą, teisingai aiškindamas, kad ūkinės sankcijos labai retai pasiekia tikslą.

Kodėl jis pats, nepaisant ankstyvesnio patyrimo, pasekė Carterio pavyzdžiu?

Atsakymas toks, kad panaudoti jėgą, kas būtų pateisinama, šiuo atveju buvo gana rizikinga. Libija yra gerai sovietų apginkluota ir sunku įsivaizduoti karinę akciją, kuri apsieitų be savų nuostolių, kas būtų labai nepopuliaru pačiose JAV-bėse. Be to, karinė akcija nustatytų prieš JAV visą arabų pasaulį, kuriame teroristai šiuo atveju laikomi laisvės kovotojais. Pagaliau, karinė akcija pastatytų į pavojų Libijoje esančius amerikiečius - įkaitų skaičius padidėtų dar 1,500. Tik atsiminkime kiek čia jaudinamasi dėl 6 įkaitų Libane.

Kiek skaudi šioji prezidento akcija yra Libijai? Visų pirma JAV 'ūkinį spaudimą' praktikuoja nuo 1981 m., kada pasklido žinios, kad Libija pasiuntusi į Ameriką savo žmogžudžius, 'hit squad'. Tada Reaganas paskatino amerikiečius apleisti Libiją, kurioje jų buvo tuo laiku apie 6,000. Sekančiais metais buvo uždraustas naftos importas iš Libijos (JAV 1980 m. importuodavo net už 7.6 bil. dolerių). 1981 m. būta ir karinio susirėmimo. Du JAV F-14 naikintuvai numušė du Libijos naikintuvus, užėmusius grąsinančias pozicijas prieš JAV karo laivus, plaukiojančius Sidros įlankoje, kurią Libija skaito savo teritorija, bet JAV laiko tarptautiniais vandenimis.

Amerikiečiams traukiantis iš prekybos su Libija, jų vietą užėmė europiečiai. Kai kuriais atvejais amerikiečių firmos toliau prekiaavo, pasinaudamos joms priklausančiomis Europos firmomis. Iš dalies dėl tos priežasties europiečiai iki šiol atsisakydavo prisidėti prie ekonominių sankcijų Girdi, jūs patys juos palaikote, nors kitų vardu.

Libija, tarp kitko, neštampuodavo pas juos dirbančių amerikiečių pasų, todėl praktiškai - norint juos nubausti - bus sunku įrodyti, kad jie kaip tik buvo Libijoje. Idomu, kiek jų dabar paklausys prezidento įsakymo?

Skaičiuojama, kad Libija tikrai paveikti galėtų visų Vakarų ūkinis spaudimas. Kol kas jo nebuvo galima tikėtis, nes kai kurie kraštai - kaip pavyzdžiui, Italija - gerokai pelnosi iš prekybos su Libija. Zinia, daug kas priklausys ir nuo to, kaip laikysis pats Qadhafi. Sovietai, aišku, pasiskubino paskelbti, kad prezidentas atšaukė iš Libijos visus amerikiečius, ruošdamasis tą kraštą užpulti. Bet kas bus, jei užsieniečius Libijoje pakeis sovietai?

Iš kitos pusės

Visai neseniai šioje vietoje rašiau apie svetimų pavardžių rašymą lietuviškai. Tikrai nudžiugau panašią mintą pastebėjęs LITERATŪRA IR MENE gruodžio 7d. Nr. Ten, skiltyje 'Septynios Dienos', skaitytojas Vismantas Radžiūnas, paminėjęs, kad kartais bandoma rasti 'aukso vidurį' — rašoma ir šiaip ir taip, kas taip pat tinka išeivijos spaudai, — įrodinėja:

"Negali būti dviejų rašybų. Ši mintis keliama jau keli metai. Įrodinėjimai, kad plačiajai visuomenei reikia rašyti En Bi Si, 'Tribūna liudu', 'Nojes Doičland', o prasilavinusiems galima ir NBC, 'Trybuna ludu', 'Neues Deutschland', neišlaiko jokios kritikos. Kur toji riba, skirianti mokslinguosius nuo nemokšų! Gal prieš šimtą metų ji ir buvo, bet dabar juk visuotino raštingumo laikai.

Nurodęs, kad ir

"Mes patys, skelbdami informaciją užsienio kalbomis, minime 'Tiesa', 'Komjaunimo tiesą', bet ne 'tyeesah', 'Komyownimoh tyesah'...

jis dar priduria:

"Sektinas mūsų kaimynų latvių (taip pat ir estų) pavyzdys: visuose leidiniuose laikytis originalios rašybos. Laikraščių, žurnalų, spaudos agentūrų, taip pat firmų, aparatūros pavadinimai šių broliškų respublikų spaudoje — tikrai originalūs. Ar ne laikas ir mums prisipažinti, kad esame raštingi, apsišvietę, sugebame parašyti ir perskaityti visus pavadinimus, kurie cirkuliuoja tarp lotynų raidyną turinčių tautų."

Šiuo reikalu tikrai galima 'bendradarbiauti'. Jei krašte dar būtų kokių 'politinių' sumetimų prieš, jų tikrai nėra išeivijoje. (vm)

Tokiu būdu kol kas balansas atrodo taip: jei teroristai savo paskutiniausiu puolimu norėjo sutrukdyti artėjančias Jordano-Izraelio derybas dėl palestiniečių likimo, atrodo, kad jie tą tikslą pasiekė. Nutraukimas prekybinių ryšių su Libija, JAV-bėms, aišku, yra smulkmena, tačiau ir ne pelnas, nes visa pereitų metų prekyba tarp abiejų kraštų siekė vis dėl to 300 mil. dolerių. Todėl reikia sutikti, kad rungtynių rezultatas kol kas yra 1:0 Libijos Qadhafi naudai, nors visos rungtynės dar nepasibaigė.

...

Laukiant tolimesnės eigos, susipažinkime kiek daugiau su Libija...

Nuo priešistorinių laikų ją valdė finikiečiai, kartageniečiai, graikai, romėnai, Bizantijos imperija, turkai ir paskutiniai - italai. Tai plotu didelis kraštas - 680,000 kv. mylių, tačiau daugumoje dykuma, išskyrus siaurą ruožą prie pat Vid. jūros. Gyventojų ji turi netoli 4 milijonų, kurių 1.2 mil. gyvena sostinėje Tripolyje. Vardą 'Libija' jai davė paskutiniai svetimi valdytojai italai. Senovėje, graikų laikais, tuo vardu buvo vadinama visa Afrika, išskyrus Egiptą. Italai tą teritoriją užėmė 1911 m., bet taip iškilmingai ją pavadino Mussolini laikais, 1943 metais. Prieš italų partizaninį karą, nors ne taip labai plačios apimties, vedė Kirenakos emiras Idris, vėliau tapęs jos pirmu karaliumi. Prieš JT paskelbiant nepriklausomybę, po II pasikaro tą teritoriją valdė, ją pasidalinę, anglai su prancūzais. 1969 m. kariuomenė nuvertė karalių Idrį I. Sukilimo vadas buvo pulk. Muammar el-Qadhafi, kuris kraštą pavi-

no Libijos arabų respublika. Save jis paskelbė valstybės šefu. 1977 išrinktas 'liaudies seimas' kraštą pavadino socialistine liaudies Libijos arabų Jamahirija. 1980 m. Qadhafi atsisakė visų savo postų ir liko 'privačiu piliečiu', kuris vis tiek tvarko visą kraštą.

1950 m. užtikti gausūs naftos šaltiniai kraštą labai praturtino. 1970 m. Qadhafi susitarė dėl britų pasitraukimo iš Tobruko ir amerikiečių iš aviacijos Wheelus Field bazių. Ta pačia proga buvo išvaryti ir keli tūkstančiai italų. Sekančiais metais buvo uždarytos viso užsienio bibliotekos ir kultūriniai centrai. Be daugybės užsienio specialistų Libija negalėjo išsiversti. Jie vėl grįžo, tačiau kaip samdiniai.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ apdraudos įstaigą** — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

WAREHOUSE — SHEAR ROOM

Minimum 5 years experience steel warehousing & shearing. Apply in person Mon.-Fri. 9 A.M.-11 A.M.
CLEPRO INC.
6800 UNION AVE.
CLEVELAND, OHIO 44105
(54-57)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST to work in Nantucket Island. Full time Physical Therapist position available at a small resort hospital. Salary commensurate with experience and ability. Full benefits, 10 paid holidays, and low rent housing available on temporary basis. Please send resume to: Administrator
NANTUCKET COTTAGE HOSPITAL
S. Prospect St.
Nantucket, Mass. 02554
(43-2)

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14-21 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 716: liepos 6 - liepos 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 3, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kelionė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

21 DIENA — LIETUVA, SVĖDIJA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 514: Jaunimo grupė. Gegužės 13 - birželio 2 — \$1,949. Stockholme 2 dienos, laivų Helsinky, Maskvoj 2, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. SAS iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 421: balandžio 21 - balandžio 30 — \$1,389. Kelionė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

Kelionė 512: gegužės 12 - gegužės 23 — \$1,439. Traukiniu nuo Varšuvos iki Vilniaus, Vilniuj 7 dienos, traukinio nuo Vilniaus iki Varšuvos, Varšuvoj 2, Frankfurte 1, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, UKRAINA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kelionė 610: birželio 12 - birželio 25 — \$1,669. Kelionė 708: liepos 10 - liepos 23 — \$1,669. Kelionė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Kijeve 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 506: gegužės 6 - gegužės 20 — \$1,599. Kelionė 603: birželio 3 — birželio 17 — \$1,849. Kelionė 701: liepos 1 — liepos 15 — \$1,849. Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LATVIJA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 506A: gegužės 6 - gegužės 22 — \$1,599. Kelionė 617: birželio 17 - liepos 3 — \$1,799. Kelionė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 7 dienos, Rygoj 3, traukinio iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Lufthansa iš JFK ir Bostono.

13-14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kelionė 511: gegužės 11 - gegužės 23 — \$1,799. Kelionė 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoj 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA

Kelionė 611: birželio 11 - birželio 24 — \$1,829. Kelionė 722: liepos 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vienoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikeičia: kelionių lėktuvais kainom. Visiem klijentam bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas gliminėm Lietuvoje
tarpininkaujama palikimų sutvarkyme

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusė metų \$9.00 • Atskiros nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**Atlikti dideli darbai**

Pripažinkim: įdomiausia būna Kalėdų ir N. Metų dovana - gera knyga! Kaip tik pasirodė L. Enciklopedijos papildymų antras tomas. Seniai laukiamas, ryžtingu darbštumu pagimdytas. Tai vyresniosios kartos darbas. Vėliau - už dešimties ar kiek metų - papildymus ruoš jaunesnioji karta. Gal Lituanistinė katedra išsipareigo, kad visuomenė tiek lešų sutelkė, sukūrė stiprų pagrindą mūsų kultūrai svetur ugdyti. O J. Kapočius liks ypatingu išminties ir ryžto pavyzdžiu, įvykdęs didį užmojį sunkiomis sąlygomis: daugelis netikėjo, kad tai būtų įmanoma.

Sis LE tomas, nors ir ne be trūkumų, išskirtinai svarbus mūsų tautos kankinių atžymėjimu. Įrašyta daug, daug asmenų, kurie kentėjo ir net žuvo dėl lietuviybės. Tai partizanai, rezistentai, sąžinės kaliniai ir kiti. Baisiu žiaurumu reikėsi mūsų kaimynai, ypač karo suklebėjai ir okupantai (iki šiol Sibire nekaltus žmones tebenkankina!). Si skauda martirologija mum visiems žinotina ir neužmirština. Dar ir toliau rinktina medžiaga, kad tautos didvyrių atminimas liktų gyvas ateities kartoms.

Kita nauja knyga, irgi monumentalus išpūdis - Br. Kviklio Vilniaus arkivyskupija, I dalis. Išleista arkivyskupijos 600 metų sukakčiai. Čia randame ne tik Katalikų Bendrijos, parapijų, bažnyčių kunigų aprašus su paveikslais, bet ir visa krikščioniškos Lietuvos istorija atskleidžiama tikrais faktais, mokslisku nuoseklumu. Ir dar kartą įsitikinam, kad VILNIUS - mūsų tautos širdis! Jame visada telkėsi lietuvių politikos, religijos, mokslo, meno ir visuomeninio gajumo žygiai. O matome, kaip skaudžiai plakė per šimtmečius ten Lietuvos gyvybės pulsas, nes ir krikščionybės kelias ejo vis kone atbuliniu bėgiu. Nuostabu, kad išvis likom krikščionys, nes dvasininkų dauguma ne tik nenorėjo skelbti Dievo žodžio mūsų tautai suprantamu būdu, bet net draudė Kristų garbinti prigimta kalba! Net neleido lietuviams tapti kunigais, kad jie

skleistų Evangeliją saviškiu doru būdu (į kunigų seminarijas lietuvių nepriėmė, jei nevirto lenkais). Todėl sunkiai leido šaknis krikščionybė. Ir mūsų vyskupas P. Baltakis kalėdiniam žody teisingai priminė, kad praeity "krikščioninio metodai buvo netinkami ir net priešingi pačiai krikščionybės dvasiai".

Br. Kviklio knygoje įvardyta daug kunigų kankinių, kentėjusių už lietuvišką pastoraciją. Kad Maskvos ateizmas nuožmiai varžė ir persekiojo kunigus - visi žino. Kad Hitleris su nacių partija buvo žiaurūs karo metu, kankino ir žudė net kunigus, net degino ištisais kaimais nekaltus žmones, moteris ir vaikus - tai jau viso pasaulio pasmerkta. Bet kad į tas tiro-nų gretas iširikiavo ir pietinis kaimynas (su Vilniaus arkivyskupo paslaugom), patys būdami katalikai, persekiojo, kalino ir žudė lietuvių kunigus (tokių kankinių kelios dešimtys paminėta), tai šia keistą istorinę anomaliją vertėtų patyrinti giliau krikšto sukakties proga.

Br. Kviklio knyga turininga ir įdomi. Gausu paveikslų. Visiem būtina susipažinti. Vilnius, mūsų krašto branduolys, amžinoji sostinė, ilgas amžius švietė dvasinio gajumo žiburiais. Gedimino miestą mylim ir juo didžiuojamės, bet - privalom ir jo istoriją gerai pažinti.

Pora klaidų knygoje: Vilniuje yra ne Užvingio, tik VINGIO parkas (ir miesto plane ypač pataisytina). Kan. K. Prapuolenis gimė ne Kudirkos Naumiesčio valsčiuje - tokio niekada ten nebuvo: jo gimtinė yra Lauckaimis, Vilkaviškių apskr., Kybartų valsčiuje.

Vilniaus arkivyskupijos knyga išleista Lietuvos krikšto atnaujinimo 600 metų sukakčiai. Bet sukakties komitetas skelbia kitaip: tik Lietuvos krikšto sukaktį 1987 metais. Tos sąvokos gana skirtingos. Kodėl neišsvarstyta tiksliau ir nesutarta vienodai? Rimtai sukačiai itin svarbu pavadinimo ir datų tikslumas, aiškumas. Todėl reikia dalyką rimtai vertinti, kad išvengtume nuomonių maišaties.

Skirpstas

AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ SPORTO ŠVENTĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

kaip bičių avilys pilnas, didžiojoje salėje, grojant sydnėjiškių jaunajai lietuvių kapelai, drebėjo langai.

Šeštadienio visą dieną vyko sportinės varžybos ir vakaras buvo paliktas laisvas, nors vakare Lietuvių Klube vyko šokiai.

Tradicinės sportininkų pamaldos vyko lietuvių bažnyčioje. Visų klubų atstovai, nešdami savąsias vėliavas, kartu su Lietuvos ir šventės vėliavomis, sekant sporto vadovams įžygiavo į bažnyčią ir išsirikiavo prieš altorių.

Po pamaldų Lietuvių Klube vyko sportininkų ir svečių pietūs. Iki šiol, sporto švenčių metu, daugumoje, būdavo duodami šalti užkandžiai, tačiau klubo šeimininkės, vadovaujamos J. Šarkauskienės, be šaltų užkandžių, paruošė ir karštus pietus, kas buvo visų sportininkų su pasigėrėjimu sutikta.

Šios šventės rengėjai stengėsi visus oficialius parengimus ir oficialias kalbas atlikti kuo trumpiau, kas buvo visų dalyvių džiaugsmingai sutikta. Todėl ir pietų metu, tik prel. P. Butkus palaimino valgius ir palinkėjo geriausio apetito, daugiau niekam nekalbant.

Sekmadienio popietė buvo praleista sporto stadione, kai vakare, Jaunimo Sąjunga, susitarus su šventės rengėjais "Kovo", buvo surengusi iškylą ant laivo, kuris plaukė po gražiąsias Sydnėjaus įlankas.

Uždarymas vyko stadiono pagrindinėje salėje. Pranešėja N. Wallis-Grincevičiūtė pradėjusi uždarymo iškilmes, trumpai nušvietė praėjusius įvykius ir pakvietė prel. P. Butkų tarti žodį. Sveikindamas visus sportininkus su jų laimėjimais ir paguosdamas laimėjimų negavusius, jis ypatingai džiaugėsi Hobarto "Perkūno" krepšininkų laimėjimu, palygindamas juos su senovės lietuvių gerbiamu Perkūnu, kuris taip pat lietuviams buvo šventas ir kitus be pasigailėjimo mūšė. Jis, linkėdamas ateities laimės, džiaugėsi matydamas tokią sveiką ir žavų mūsų lietuviškąją jaunimą. "Kovo" pirmininkas J. Karpavičius savo žodyje pasiūlydė, kad sporto šventės ne mažėja, bet didėja ir kad mūsų jaunimas vis gražiau tarpusavyje bendradarbiauja. Jis pasveikino visus laimėtojus ir pakvietė vėl visus dalyvauti 37-je sporto šventėje, kuri, kartu su Lietuvių Dienomis, vyks 1986 metais Sydnėje. Pirmininkas, visų valdybos ir rengėjų vardu nuoširdžiai padėkojo prel. P. Butkui, Lietuvių Klubo vadovybei

ir vedėjui bei tarnautojams, visiems svečiams priėmimams, tėvams, vadovams ir ypatingai D. Atkinson ir J. Belkui už tokią kruopštą technikinę šventės pravedimą, pabaigoje palinkėdamas laimingos kelionės į namus. Po dovanų įteikimo, kurias įteikė ALFAS pirm. J. Dambrauskas ir "Kovo" pirm. J. Karpavičius, 36-ji Sporto šventė buvo užbaigta Lietuvos himnu, po ko, gausių ovacijų palydimi, išžygiavo visi šventės dalyviai.

N. Metų sutikimo balius

vyko Lietuvių Klube, kur visos trys salės ir net baras buvo pilnai užpildyti. Jaunimas šoko savo amžiui pritaikintus šokius, grojant Sydnėjaus jaunųjų lietuvių kapelai, kai didžiojoje salėje daugumoje buvo vyresnieji žmonės. Baliaus nuotaka visur buvo labai pakili ir tiek jaunimas, tiek vyresnieji jautėsi pakiliai. Keletą minučių prieš 12-tą valandą "Kovo" pirmininkas J. Karpavičius visus pasveikino ir N. Metai buvo sutikti su Lietuvos himnu.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA

JONAS ŠVOBA

Nepriklausomos Lietuvos istoriniai įvykiai. Išleido Vilties leidykla. Mecenatas — ALT S-gos Detroito skyrius. 424 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVAP. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Jono Švobos knygą Seiminė ir prezidentinė Lietuva.

Pavardė ir vardas

Adresas

Kalifornijos padangėje

Kultūrinės refleksijos

Alė Rūta

B. Budriūno — B. Vizgirdienės — Vyrų Kvarteto muzikinis pasirodymas

Lietuviams buvo malonu skaityti programoj tarpe pasaulinio garso muzikų — Mendelsohn, J. S. Bach, Haydn ir Broniaus Budriūno vardą. Tai buvo 1985 m. spalio 6 d. Brentwood-Westwood, Kalifornijoje, koncerto su simfoniniu orkestru programoje. Alvin Mills diriguojant, gražiai nuskambėjo Br. Budriūno "Rauda", "Dainos gimimas" ir ypač įspūdingai — "Mano protėvių žemė" (žodžiai Bernardo Brazdžionio), su soliste-sopranu Birute Dabšiene-Vizgirdiene ir Los Angeles Vyrų kvartetu: E. Jarašūnu, Br. Seliku, A. Polikaičiu ir R. Dabšiu. Muzikiniai apsisivietusios publikos atsiliepimai ir laikraštyje "Palisades Post" koncerto aprašymas buvo labai palankūs kompozitoriui, solistei ir kvartetui.

Sukaktuvinis literatūros vakaras

Los Angeles Fronto Bičiulių organizuotas dvidešimtas literatūros vakaras, su svečiu iš New Yorko rašytoju Pauliu Jurkum, 1985 m. gruodžio 7-8 praėjo iškilmingai ir atsimintinai.

Reikia pasakyti žodį ir apie losangeliečių publiką. Kultūros gerbėjų eilėms retėjant, lietuviškų parengimų lankytojai, atrodo, vis stropesni ir pareigingesni. Nes kultūrinių renginių vakaruose ar popietėse atsiranda labai kantri ir atidi publika: absoliuti tyla, kai skaitomi kūriniai ar atliekami muzikiniai. Programų dalyviai tą labai įvertina.

Šeštadienį (gruodžio 7) rašyt. J. Gliuda trumpai apibūdino Fronto Bičiulių literatūros vakarus per 20 metų. Juose pasirodė daugelis rašytojų. Toliau prof. dr. E. Tumienė trumpai pa-

skaitoj "Gliuda — rašytojas kaip asmuo" įdomiai iškėlė ir pagerbė rašytoją laureatą, jo 35 m. kūrybinės sukakties progą. Antroje daly prie vaišių staliukų susėdę klausytojai išgirdo kelių rašytojų kūrybos ar jų pasipasakojimų: svečio Pauliaus Jurkaus ir kaliforniečių Bernardo Brazdžionio, dr. E. Tumienės, J. Gliados, R. Kl. Vidžiūnienės, Alės Rūtos. P. Jurkaus "Juodvarnių" ištraukas deklamavo buvusi kalifornietė režisierė Dalila Mackialienė, šiam vakarui atvykusi iš Floridos.

Kitą dieną (gruodžio 8) įvyko literatūrinė-muzikinė popietė, kur buvo akcentuojama Pauliaus Jurkaus kūryba. Apie svečią rašytoją buvo taiklus ir puikiai perduotas Bernardo Brazdžionio žodis apie Pauliaus Jurkaus kūrybą. Pats autorius paskaitė iš savo kūrybos: "Žibintą", legendą iš naujo ruošiamo rinkinio ir vėliau — "Vestuvės ir po vestuvių", iš premijuoto romano "Smilgaičių akvarelės". Aktoriai P. Maželis ir E. Dovydaitytė paskaitė po nuotaikingą P. Jurkaus legendą, ryškiai išgyvendami. Programoje su savo kūryba pasirodė ir savieji poetai: Danutė Mitkienė, nustebinusi formos ir temų modernumu, ir Pranas Visvydas — daugumoj baltųjų eilių darniais, prasmingais sąsambais. Savieji rašytojai buvo publikos irgi šiltai palydėti, ne tik svečias iš New Yorko.

Muzikinė daly oriai ir gražiai nuskambėjo solistės Stasės Kilmaitės-Pautienienės atliktos solo dainos: "Kalėdų gėlės", muz. G. Gudauskienės, žodž. Vytes Nemunėlio, "Lopšinė" — muz. O. Metrikienės, žodž. J. Gliados ir "Gėlių žiedai", — arija iš operos "Dana", muz. J. Gaidelio, žodž. Stasio Santvaro. Vokalčiai geriausiai pavyko solistei švelni, žemų gaidų, su

giliu įsijautimu atlikta "Lopšinė".

Šeštadienio vakarą keletą dainų atliko Albina Gedminienė, buvusi Vincės Jonuškaitės New Yorke vokalo studentė; dabar jau baigusi muzikos studijas, tarpais pasirodanti su solo giesmėmis ir dainomis.

Los Angeles Fronto Bičiuliai dar kartą parodė, kad jų darbų programoj ne vien tik politika, o ir mūsų literatūros bei kitų menų puoselėjimas. Nes ir Dramos sambūrio aktoriai literatūros vakaruose daug prisidėdavo dailaus žodžio interpretavimu, prie ilgaitės režisierės Dailos MacKialienės, taipgi ir dabar prie sambūrio vadovo aktoriaus Petro Maželio. Dabartinis Fronto Bičiulių Los Angelė pirmininkas Juozas Kojelis, drauge su valdyba, šį dviejų dienų literatūros-muzikos įvykį puikiai suorganizavo, publika buvo pavaišinta menu, taip pat, jaukioj šv. Kazimiero salėj puikia vakariene ir kitą dieną kavute.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos tryliktasis suvažiavimas

Jis įvyko 1985 m. gruodžio 26-29 dienomis. Turtinga jo programa suteikė losangeliečiams progos praplėsti mokslinį akiratį ir pasigėrėti menais. Deja, per mažai kas ta proga pasinaudojo.

Šv. Kazimiero parapijoje ir "Ambassador" viešbuty buvo skaitomos paskaitos iš gomos-matematikos, teologijos, istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, politinių ir ekonominių mokslų, psichologijos ir pedagogikos bei filosofijos sričių. Iš toli atvažiavę gabūs kalbėtojai, šių sričių specialistai; taip pat, jauni doktorantai (kaip Rasa Mažeika, istorikė, ar Anrius Valevičius — filosofas).

Šio L. K. M. Akademijos, kurios pirmininkas — prof. dr. kun. Antanas Liuima, S. J., suvažiavimo metu buvo paminėta prof. St. Šalkauskio 100 m. gimimo sukaktis (puiki dr. Juozo Girniaus paskaita), Lietuvos Krikšto 600 m. sukakties, labai gera kun. prof. dr. Pauliaus Rabikausko, S. J. paskaita, tema — "Lietuvos krikštas ir krikščionėjimas", taip pat, "Aidų" žurnalo 40 m. nuo įsisteigimo paminėjimas, išsami poeto kun. Leonardo Andriektaus, O.F.M. paskaita. Suvažiavimo iškilmingumą padidino dviejų vyskupų

dalyvavimas: vysk. Antano Deksnio ir vysk. Pauliaus Baltakio.

Mokslinės programos orumą gražiai papildė meno parodos ir koncertas. Dalyvavo dailininkės: mokslus Europoj baigusi, subrendusi menininkė Ona Dokalskytė-Paškevičienė, Amerikoj baigusi dailę Jina Totilaitė-Leškienė, jauna, Paryžiuje baigusi meno studijas, Ramunė Motiejūnaitė.

Retų knygų ir L. K. M. Akademijos leidinių paroda gražiai sutvarkė prof. dr. F. Palubinskas. Įvairią, įdomią Pašto ženklų parodą patiekė Kazys Karuža; buvo malonu pamatyti Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų rinkinius. Svečias iš Chicagos, knygų autorius, Bronius Kviklys ir jo žmona E. Kulikauskas patiekė žemėlapių ir muziejinių memorabilijų parodą. Suvažiavimo pradžioje parodas atidarė taikliu ir prasmingu apibūdinimu Pr. Visvydas.

Koncertą, solistei Vitai Polikaitytei-Vilkienei susirgus, teko atlikti pianistei Raimondai Apeikytei, ir koncertas visiems patiko. Pianistė, kaip visada, su įsijautimu ir techniniu įgudimu atliko muz. G. Gu-

dauskienės, Šopeno ir Dvariono kūrybos. G. Gudauskienės Vilniaus tema variacijas R. Apeikytė atliko su ypatingu dėmesiu.

L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo organizavimo darbą didžiumoje ant savo pečių išnešė inž. Jonas Motiejūnas, Ateitininkų sen draugių Los Angeles pirmininkas, šiuo metu buvęs ir Suvažiavimo rengimo komiteto pirm.

Tokie buvo džiugūs reiškiniai Los Angeles padangėj praėjusių metų gale.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ST. PETERSBURG BEACH, FLORIDOJE

prieinama kaina parduodamas erdvus 1 miegamo Condominium, antrame aukšte, patogioje vietoje prie krautvių, miesto paplūdimio ir susisiekimo.

Tel. (813) 360-0901

(2-4)

PRINTERS

Expanding business forms manufacturer has an immediate opening for experienced Web Offset Forms Pressmen, second and third shifts. Full benefits and more. EOE. Contact: Bob Blaurok at 313-547-6910. TOTAL BUSINESS SYSTEMS, 1341 Wanda, Ferndale, Mich. 48220. (481)

RAŠINIŲ KONKURSAS JAUNIMUI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Temos — 1. KAIP VERTINTI TAUTYBĘ IŠEIVLJOJE, ir 2. TAUTINIAI HEROJAI IR JŲ ĮTAKĄ LIETUVYBĖJE.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą, iki 35 metų amžiaus, dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent penkių (5) mašinėlė spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti anksčiau minėtom tautinėm temom.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos dvi premijos už geriausius rašinius —

I premija — \$500.00,

II premija — \$250.00.

Premijų paskirstymui, jury komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1986 m. vasario mėn. 15 d. (pašto atspaudas) sekančiu adresu: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Vida Jonušienė, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464.

PIRMĄ KARTĄ
IŠ CLEVELANDO
Į LIETUVĄ

Mes rezervuojame vietas kelionei į Lietuvą, tiesiog iš Clevelando, gegužės mėn. 19 d.

Kainos pagrįstos — kambarys 2 asmenims. Galima už papildomą 60 dol. gauti atskirą kambarį.

Skambinti: (216) 951-2232
VIP TRAVEL SERVICES
(prašykit Sonia)

MES KALBAME LIETUVIŠKAI.

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lietuviai nuo amžių yra pagarsėję, kaip dainų tauta. Daina senovės lietuvių visur ir visuomet lydėjo. Nuo lopšio ligi karsto, daina lietuviui ištikimiausias bičiulis ir džiaugsmo ir skausmo bei liūdesio valandomis. Dainuojama ir darbą dirbant, ir po darbo ilsintis, ir švenčių metu, ir per šeimyninius pobūvius. Dainuoja ir jaunimas ir senimas. Lietuvių liaudies dainose, lyg veidrodyje, atsispindi visas lietuvių gyvenimas.

Liaudies daina buvo vienas iš svarbiausių veiksnių, padėjusių tautai jos sunkiausiose valandose išlaikyti tautinę gyvybę ir kultūrą.

Kalbos vargai

T. Klyga

Bolševikai vis dar tebe vaidina "nacionalinėm kultūrom" pagarbą, nors visą laiką pasalom vykdo planingą jų žlugdymą. Ir pamažu vis aiškyn atsiverčia maskvinių pastangų pasekmės. Iki šiol okup. Lietuvoj bent žymesni žurnalai stengės reikštis gryna lietuviška kalba, vien tik tarptautinių žodžių gausos netrukde. Bet pamažu mūsų kalbai pagalba ima blėsti. Štai gana orus LTSR Rašytojų organas Pergalė 1985 m. nr. 9 pateikia R. Šavelio apysaką — su daugybe svetimybų, kurios jau Neprikl. Lietuvos laikais buvo išmestos ir užmirštos (jų daugumas, žinoma, slaviškos). Kažkodėl jos dabar vėl atgaivina. Būtent: **pečius, čviekas, sodžauka, pusbonkis ir pusbonkėlis, lenciūgas, mostis, interesnas, guzikas, vot tebe raz, skūra, diedukas, užpečkis, dešimkė, balkis, išpuolė sekmdienis, kalavartas, boba** (vietoj žmona ar moteris) ir kt. O ypatin gai įsimylėtas **durnius** su jo palydovais: **durnesnis, durniausias...** Tą durnių ir išviejioj vieno dienraščio redaktorius vis įkiša net į vedamuosius, gal ta pačia linkme pasinėšęs?

Toks dabar mūsų kalbos negerbimas po rusiškos globos skėčiu. Todėl išviejioj pareiga kaip tik uoliau savą kalbą švarinti ir jos vartojimo taisyklingumu didžiulintis, o ne apsileisti. Ypač tai privaloma spaudos bendradarbiams. Pvz. pastaruoju laiku itin paplitusi ši sintaksės klaida: bet kokiam posėdy valdybai ar komisijai **ką nutarus, vis parašoma — priėjo išvados...** O veiksmazodis **prieiti** tinka tik su galininku, taigi, **priėjo išvadą**. Kaip ir žmonių dainoj: **priėjau upelį, tyrą vandėnėlį...** Argi kas sakytų: **priėjau upelio?**

Praeitin žvilgterėjus (1)

Dainavos ansamblio užuomazga

Aleksandras Merkelis

ra, iškentėti skaudžią ir slogią svetimųjų priespaudą. Juo lietuvių tautai buvo sunkesni laikai, juo plačiau ir skardžiau skambėjo jos daina. Ji guodė skausmuose, ramino nelaimėse, teikė šviesesnių vilčių sulaukti geresnių laikų. Savaimė suprantama, kad svetimųjų tautų kultūra pamažu žlugdė ir lietuvių liaudies dainą, tačiau toji daina buvo tiek galinga, tiek giliai ir plačiai į tautos sielą įleidusi šaknis, jog svetimųjų tautų kultūra lemiančios įtakos jai neturėjo.

Draug su mūsų tautos kultūriniu atgijimu, pradėjo atgyti ir liaudies daina. Iš kaimo samantų lūšnelių ji atkeliavo į miestus, ir ilgainiui tapo viena iš pačių būdingiausių lietuvių tautinio meno šakų. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo šimtai geriausių chorų, kurie po visą kraštą skleidė lietuvių skambiosios dainos meną.

Jau nepriklausomoje Lietuvoje buvo atgaivinti, ar teisingiau pasakius, atkurti ir tautiniai šokiai. Lietuvių liaudies tautosaka, o ypač jų vestuviniai papročiai rodo, kad senovėje lietuvių ne mažai turėta ir savo tautinių šokių.

Lietuvių tremtiniais, Vakarų Sąjungininkų išvaduotiems iš nacių vergijos, pradėjus burtis į stovyklas, tuoj pat spontaniškai pradėjo skambėti ir lietuviškos dainos, pajvairinamos savų tautinių šokių. Stovyklose susikūrė tautiniai ansambliai, kurie savo dainomis ir šokiais ne tik pajvairino skurdų ir monotonišką fremtinio gyvenimą, bet taip pat į save atkreipė ir svetimtaučių akį, parodo, kad lietuvių esama aukštos meninės kultūros žmonijai.

Kur susitelkia didesnis būrys lietuvių, ten bemaž pradeda skambėti ir lietuviška daina. Taip buvo ir Hanau lietuvių stovykloje. 1945 m. birželio mėnesio viduryje jau buvo keli šimtai lietuvių, ir kasdien jų plaukė vis didesni ir didesni būriai. Jie buvo išvargę, dulkini, saulės nubrozintais ir vėjų nugairintais veidais. Rodos tik poilsis juos begalėjo vilioti. Tačiau jie buvo judrūs, lyg darbščiosios skruzdės.

Pavasario žaluma ir šilti birželio vakarai svajonėmis liuliavo, paliktų namų ilgisiu užplūdavo krūtinė,

skausmu širdį drąskė. Ramybės tegalėjo duoti tik daina, ir ji ramiais vakarais čia vienur, čia kitur tyliai plaukė. Tai buvo paskirų žmonių daina, kuri visur ir visada lydi lietuvių. Bet lietuvių mėgsta ir didesniu būrų daina užtraukti. Tai pirmą kartą Hanau lietuvių stovykloje įvyko 1945 m. birželio 15 d. Joninių išvakarėse, birželio 23 d., lietuvių dainininkų būrys lietuviškas dainas dainavo prie Joninių laužo. Vl. Adomavičius greitosiomis sudaro mišrų ir vyrų choras, kurie 1945 m. liepos 1 d. dalyvauja pirmą kartą Hanau lietuvių stovykloje laikomose pamaldose.

Tuo pat metu sudaroma ir tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Adomavičiūtė ir R. Gustaitienė. Liepos 4 d. Jungtinių Amerikos Valstybių Nepriklausomybės šventė atžymima ir lietuviškomis dainomis bei šokiais. Tose iškilnėse, be stovyklos gyventojų, taip pat dalyvauja vietinės UNRRA ir amerikiečių karinės valdžios atstovai, ir pirmą kartą atkreipiamas jų dėmesys į lietuviškas dainas ir šokus.

Lietuviška daina gaivališkai ir galingai veržiasi iš lietuvių tremtinių krūtinų, bereikia tik kas daininkams vadovautų. Liepos mėnesio pradžioje Stefa Radzevičiūtė suorganizuoja mišrų chorą, ir perima iš R. Gustaitienės tautinių šokių trupę. Ji dirba su meile ir pasiaukojimu. 1945 m. liepos 26 d. įvyksta pirmasis jos choro koncertas. Tai buvo didelė stovyklos meno šventė. Ji klausytojus žavėjo ir jaudino. Daugelio akyse džiaugsmo ašaros. Niekas nekreipė dėmesio į koncerto trūkumus ir klaidas, visus žavėjo lietuviškos dainos garsai, bent valandėlę nukelia į išsiilgtą tėvynę ir leidžia pamiršti tremties skurdą ir neaiškią ateitį. Dailininkas V. K. Jonynas, džiaugsmo pagautas, bėga į sceną ir jautriais žodžiais sveikina dirigentą. Jis tiek sujaudintas ir koncerto paveiktas, jog chorą ir šokėpę pavadina "Radzevičiūtės Ansambliu".

Liepos 17 d. į Hanau lietuvių Stovyklą iš Bambergo atvyksta gimnazijos muzikosmokytojas Juozas Žemaitis. Jis randa čia savo Gaustadt bei Bamberg suorganizuoto vyrų choro dainininkų, kurie jį ragina ir

čia sudaryti vyrų chorą. Žemaitis darbo imas vyriškai, iš peties. Pasisamdo repeticijoms prie stovyklos esančią vokiečio karčiamą ir pianiną, ir kasdien po kelias valandas repetuoja. Darbas vyksta sėkmingai. Tautos šventės išvakarėse, rugsėjo 7 d. Juozo Žemaičio 60 vyrų choras pirmą kartą debiutuoja. Choras skamba galingai. Pasisekimas didelis. Ryt dienos vakarą tas pats choras draug su St. Radzevičiūtės ansambliu ir solistais dalyvauja Tautos šventės iškilnėse.

J. Žemaičio vyrų choras savo pasisekimu kiek temdė St. Radzevičiūtės mišrųjį chorą. Tarp chorų dirigentų prasidėjo nesutariai ir pyktis, išaugęs į neapykantą. St. Radzevičiūtei pasitraukus mišrųjį chorą diriguoti perima J. Žemaitis. Jo vadovaujami chorai dalyvauja Vėlinių ir Naujųjų Metų sutikimo iškilnėse, du kartu koncertuoja Giesseno lietuvių stovykloje.

J. Žemaičio vyrų chorui susijungus su mišruoju choru, 1945 m. lapkričio mėnesio pradžioje choras išsirinko valdybą: pirminkininkas K. Seliokas, vicepirminkininkas A. Dzirvonas ir nariai: J. Kelečius, Borisienė ir Imbrasas. Gruodžio 16 d. J. Kelečiaus iniciatyva prie ansamblio sudaroma vaidintojų trupė, kuri netrukus išaugo į savarakišką ATŽALYNO scenos meno kolektyvą.

Kol nebuvo choro valdybos, tol visus jo reikalus tvarkė pats dirigentas, nes Spaudos ir Meno Valdyba į choro reikalus nesikišo. Be to, pats choro dirigentas buvo Spaudos ir Meno Valdybos narys. Išrinkus choro valdybą, padėtis pasikeitė. Valdybai su dirigentu nelabai tesisekė sugyventi, gal būt, daugiausia dėl to, kad nebuvo aiški dirigento ir valdybos kompetencija choro administracijos reikais. 1946 m. sausio 14 d. J. Žemaitis sušaukė choro dalyvių susirinkimą, kuriame iš dirigento pareigų pasitraukė. Tame pat susirinkime buvo išrinkta ir nauja choro valdyba: pirminkininkas E. Daniliūnas, vicepirminkininkas M. Krasauskas ir nariai: A. Dzirvonas, G. Lumbienė ir P. Gaigalas, kurį po poros dienų pakeitė St. Gasiūnas, o jį vėliau J. Juodzevičius. Naujoji val-

dyba — Žemaitį prašė ir toliau pasilikti choro dirigentu, tačiau J. Žemaitis nesutiko.

Didelis stovyklos gausus choras su gera balsine medžiaga liko be dirigento, ir grėsė pavojus, kad jis gali visiškai pakrikti. Choro valdyba skubiai ieškojo naujo dirigento. Žygis nelengvas. Žymesnieji muzikai turėjo suorganizuoti savo choras (kiekviena didesnė stovyklą turėjo sava chorą), ir kuri nors iš jų buvo galima prisivilioti tik pasiūlius geresnes gyvenimo ir darbo sąlygas, negu kad jis turėjo. Tuo kablyku ir buvo gaudomas naujasis choro dirigentas. Juo sutiko būti muziką Bronius Jonušas, Dillingeno/Donau lietuvių stovyklos choro dirigentas. Suradus dirigentą teko nugaleti dar viena kliūtis, būtent, jį pergabenti į Hanau. Nors stovyklos komitetas ir pripažino choro reikalingumą bei būtinumą, tačiau su reale paramą neskubėjo. Choro valdyba pasikolintais pinigais pasisamdė sunkvežimį, ir, pagaliau, 1946 m. vasario 2 d. parsigabeno dirigentą, ir po dviejų dienų choras pradeda ruošti vasario 16 d. iškilnių programai. Liuda Valiukaitė, baigusi Kauno Kultūros institutą, ėmėsi vadovauti tautiniams šokiais. Repeticijoms gaunamos nuolatinės patalpos I-jo rajono 7 bloke, kur įrengiama Lietuviška seklyčia.

Muziką ir iš dalies dainą galėtume pavadinti tarptautine jausmų kalba, kurią gali suprasti visos tautos. Tad, ir stovykliniai chorai ne tik džiugino savo tautiečius, bet ir svetimtaučiams, ypač mūsų globėjams, pradėjo byloti apie save, savo tautą, jos sielą ir kančias. Pradėjus stovyklinį gyvenimą, mūsų globėjai į mus žiūrėjo su nepasitikėjimu, o kai kurie net ir su neslepama panieka. Kuo mes galėjome jiems įrodyti, kad mes esame kultūringos tautos kultūringi žmonės? Kuo mes galėjome sudominti tuos žmones, kurie mums davė duonos, skudurų apsiengęti ir patalpas apgrivusiose kareivinėse, ir norėjo, kad mes visu tuo būtume patenkinti.

Kaip mes turėjome prabilti į tuos, kuriems buvo svetima mūsų kančia, kurie akli buvo mums padarytoms skriaudoms, kurie nesuprato kodėl mes nenorime ir negalime grįžti ten, iš kus mus atpūtė karo audra, kur mums kelia pastoja raudonasis tvanas.

Mes į visus tuos prabilome lietuviška daina, daina,

(Nukelta į 6 psl.)

Tik vardas paliko...

Senųjų prūsų likimas savitai pavaizduotas

(2)

Dr. J. Jakštas

Nedidelės apimties veikalukas vokiečių istoriografijoje yra pirmas, kur autorius vokiečių-prūsų kovų priešakyje stato prūsus ir seka jų likimą amžių slinktyje. Ypatinga veikaliuko sąranga. Kiekvienas skyrius antraštės vietoje turi anotaciją, t. y. vienu ar dviem sakiniais nusakomas jo turinys. Autoriaus Gerlacho rašinys atrodytu tarsi istorinė monografija, skirta senprūsams pavaizduoti. Ji rašyta susipažinus pagrindinai su Kryžiuočių ordino šaltiniais, ypač jų pagrindiniu — Petro Dusburgo kronika. Tačiau dėstymo būdas ne istorinis. Dėstomoji medžiaga negrupuojama nei kronologiškai, nei tematiškai. Autorius dėsto atskirais vaizdais, juos išplėsdamas ir visašališkai apkalbėdamas. Pridūrus dar labai žodingą kalbą ir itin savičius, išradingus posakius, veikalą galima laikyti istoriniu romanu, kas angliškai vadinama non fiction novel.

Pirma kaip ir įžanginis skyrius yra Prūsijos aprašas prieškariniais laikais, kai ji buvo vokiškas kraš-

tas. Iš pat pradžių autorius pabrėžė save esant prūsu. "Prūsai dar yra ir aš esu prūsas". Prisipažinęs skaitytojui prūsu, Gerlachas vis dėlto prisimena prieškarinę Prūsiją ir pradėjo jos aprašinėjimą nuo kraštovaizdžio. Čia autorius pasirodė prašmatniu žodžio meistrui, ir vaizdavo šalį, kuri buvo vokiškas kraštas". Vardijami didieji iš Prūsų krašto kilę kūrėjai. Pradedant nuo magistro Imanuelio Kanto tęsiami vardai prūsų žymūnų iki Hindenburgo kaip rusų pergalėtojo 1914.

Antrame ir trečiame skyriuje atpasakojama prūsų proistorė. Leidžiamasi į istorijos mokslo platybes suminint klasikų raštuose užtinkamas žinias apie prūsus ir pabaltijį. Išskirtinai paminėta Tacito Germania ir joje įrašytus "Eastiorum gentes". Jie laikomi baltais (aisčiais), atseit prūsais. Dar kiek paspekuliuojama apie prūsų vardą ir toliau pradedama kalbėti apie pačius prūsus, jų gimines ir gyvenamas vietas. Jis priklauses prūsiams "kaip vištai kiaušinis". Graikams jis buvo nuostabi medžiaga iš šiaurės ir jai jie davė Elektron vardą. Šis graikų vardas, susietas su gintaru, įkvėpė prūsų autoriui toli siekiančias mintis, rodančias jo idėjinius saitų su ta baltiška gentimi. Verta pacituoti ta autoriaus spekuliacija. "Be prūsų ir jų gintaro nebūtų erdvės skrydžio, atominės technikos, kompiuterių, konvejerių, automobilių, elektros". Tai svajonės, prisipažįsta autorius, kaip būtų hipotezės astronomijoje ir proistorėje. (23 p.).

Kalbėdamas apie prūsų visuomenę, autorius pirma mini diduomenę ir jai priklausomus ir tarnaujančius. Tarp jų buvo laisvųjų masė, visokeriopų verslininkų. Laisvieji sudarė bendruomenės karius. Pridurmai pavaizduojama jų sudėtinga ginkluotė. Ypač pabrėžiamas prūsų vaišingumas teikiant svečiams visokius gėrimus, k. a. alų, kumelių pieną, midų ir dar, rodos, retą gaminį — meškinį. Šis nuvarydavęs gerėjus nuo kojų, bet galvą blaivią palikdavęs. Gerlachas surašo įvairius prūsų kasdieninio gyvenimo papročius, kai kuriuos jų vietos gyventojų iki šiol išlaikytus. Jų tarpe išskirtinai pamėgtas arklių lenktynės, "kuriomis liaudis iki šiol masiškai žavisi".

Palaidai ir bendrybėmis kalbama apie prūsų dvasi-

nę kultūrą. Suminimos dievybės. Iš jų apibūdinimo numanu, kad autoriaus mokama lietuvių kalbą. Ne visai svetima jam buvusi ir prūsų. Jis net cituoja vieną prūsišką sakinį: "Dievas Perkunos, abgehele nus!" Sakinį verčia: "Dieve perkūne, pasigailėk mūsų!" Kiek plačiau aprašo pagrindines prūsų dievybes: perkūną, patimpą ir pikuolį. Gerlachas remiasi XVI a. metraštininku S. Grunau, nors jį šarlatanu pavadino.

II

Nuo ketvirto skyriaus pradedama prūsų istorija nuo jų susidūrimo su krikščionimis. Lyg įvadui į jų rungtynes panaudojama istorija dviejų misininkų, Čeko Vaitiekaus-Adalberto ir vokiečio Brunono Kvedlinburgiečio. Autoriui, linkusiam kurti plačius vaizdus, šių misininkų dramatiški žygdarbiai į Prūsiją ir jų tragiškos mirtys tiko jo dėstymo būdai. Jis išsamiai aprašė jų gyvenimus. Panašiam tikslui panaudojo ir trečią asmenį, Hermaną, Zolcą Kryžiuočių ordino didįjį magistrą. Jo vaidmuo dalyvaujant popiežiaus ir imperatoriaus Fridricho II rungtynėse tiko įvadu į Ordino įsikūrimą Prūsijoje. Apie patį įsikūrimą mažai pasakojama. Beveik nepaliečiamos jo derybos su Mozūrijos kunigaikščiu Konradu, kurio krašte Kulmijoje Ordinas įsikūrė. Tačiau Gerlachas neužmiršo paminėti imperatoriaus Fridricho II Rimini akto (1226), kuriuo ta pati Kulmija buvo dovanota Ordinui.

Kryžiuočių karų su prūsais pradžia probėgomis paliesta. Kalbama, kaip Ordinas slinko palei Vislą ir Eismares (Frisches Haff) Baltijos jūros link ir su atvykstančiais k r y žininkais užiminėjo prūsų tvirtoves ir plėtėsi. Čia autorius ir suranda skaitytojui teiktinus vaizdus. Pirmas jų didžiojo magistro Konrado Tiuringiečio gyvenimo istorija ryšium su jo išrinkimu Hermano Zalcos įpėdiniu (1239) ir ilgos kovos dėl prūsų Balgos tvirtovės, Ordino užimtos ir sugriautos.

Per pirmą dešimtmetį Ordinas prislinko prie Sembų krašto, kaip autorius pavaizdavo. Toliau vėl kalba vaizdais. Pvz., nuodugnai atpasakojamas čekų karaliaus Otokaro II kryžiaus žygis į Prūsiją, Sembos užkariavimas ir Karaliaučiaus įsteigimas (1255). Autorius net leidžia sau pasiblaškyti labai plačioje istorinėje are-

noje ėmėsis kalbėti apie mongolus net nuo didžiųjų Čingiskano n u k a riavimų. Pasakojama apie mongolų totorių išbrovimą į Rusiją ir paties Kijevo užgrobimą (1240). Paliestas net mongolų siautėjimas Vakaruose ir jų mūšis ties Lignicu (Silezijoje) su lenkais-vokiečiais. Didelė nuokrypa į šalį. Autoriui, rašiusiam neistorinę monografiją, bet daugiau istorinį romaną tokia nuokrypa leistina.

Nesiėmė prūsu dėjęsis autorius kiek išsamiau pakalbėti apie lietuvius ir jų kunigaikščius, nors Lietuvos istorija artimai sijo su Kryžiuočių ordino. Išimtį jis davė Mindaugui net 3 kartus jį paminėjęs. Paminėjo jį pasirodęs apie Lietuvos istoriją ne ką nusi-manęs. Pradžioje jis mini kažkokį broliažudį Litvo ir po to be jokio sąryšio užsimena Mindaugą. Jis turėjęs buveinę Kernavėje. Jis buvęs Aukštaičių valdovas, vienas gudriausių tais laikais. Pakalbama apie jo krikštą, vainikavimąsi karaliumi ir apostaziją ir dar priduriama, kad jis paskelbęs Ordinui karą. (131 p.). Tiek pasakęs apie Mindaugą, Gerlachas pasakoja apie Livonijos ordino išpuolį į žemaičius ir apie mūšį prie Durbės "upelio". O žinoma, kad mūšis įvyko 1260 Kurše ir ne prie kokio upelio, bet ežero, kuris ir dabar Durbės ežeru vadinamas.

Ką autorius plačiai ir nuosekliai atpasakoja, — tai yra didįjį prūsų sukilimą (1260-1273).

Pirma aptaria 5 sukilėlių vadus vis šaltinių paimtus, net iš tokios Simono Grunau kronikos. Į priekį iškelia Herkų Mantą, Natangų genties vadą. Pradžioje jis vaizduojamas Ordinui pasidavusiu jaunuoliu, ėjusiu mokslus Magdeburge, vokiečių laikyta sostine jų rytams. Autorius prisipažįsta, kad jis perdėtai rašo ir pasiteisindamas kalba: "Priimk, (skaitytojau) tą patosą! Čia tenkinamas atsilikęs reikalas, kai didybė ir garbė iki šiol kitiems tekdavo". (142 p.).

Nedideliame veikaliuke prūsų sukilimui skiriama palyginti daug vietos, (140-162 p.). Pradžioje rodoma, kaip prūsai puldinėjo Kryžiuočių tvirtoves. Vienas užimdavo, kitų neįveikdavo. Atkakliausiai kovota Semboje dėl Karaliaučiaus. Miesto įgula atsilaikė. Kai prūsai neįstengė paimti Karaliaučiaus, tai negalėjo įsitvirtinti Semboje. Jie bandė pulti patį Ordino centrinį kraštą — Kulmiją. Jį smarkiai nuterėjo, išsivare daug belaisvių ir gyvulių. Tačiau pačiame krašte neišsilaikė, nors atsitraukdami laimėjo didelį mūšį, kai pergalėjo juos prisivijusius vokiečius.

Tačiau prūsai, nors pradžioje žengė nuo pergalės

į pergalę, tačiau negalėjo baigtinai laimėti, nes Ordinui ėjo paspartis iš Vakarų. Kryžininkai nuolatos traukė į Prūsiją kaip į kryžiaus karų kraštą. Ypač popiežiai buvo susirūpinę Kryžiuočių likimu. Jie vis skelbė kryžiaus karus su žadamais kryžininkams visokeriopais atlaisdais. Lemiamas prūsams buvo popiežiaus Grigaliaus X atsišaukimas, pagal kurį atvyko į Prūsiją Saksonijos markgrafas net su 3000 šarvuotų karių. Du kartus stėjo Herkus Mantas prieš tuos kryžininkus Natangoje. Abu mūšius pralaimėjo (1272). Pasitraukė į miškus. Miegantis palapinėje buvo užkluptas medžiotojų vokiečių didikų ir nužudytas. Kryžiuočiai atsigavo ir prūsų sukilimas pasibaigė. Ordinas atsikūrė pajungtoje Prūsijoje nuo Vislos iki Sembos krašto. Prie Nogato upės pradėjo augti jo sostinė Marienburgas. Ir kronikininkams Dusbargas galėjo užrašyti: "Nuo to laiko Prūsų žemė ilsėjosi taikoje".

Po sukilimo Gerlachui teko aprašyti kraštą, kur nuo XVI a. iškilo Mažoji Lietuva ir į kurį pradėjo skverbtis Vokiečių ordinas. Tai buvo Prūsija laikytos Nadruvos, Skalvos ir Sūdovos sritys. Mūsų autoriui jos ir senųjų prūsų kraštas tik Ordino puolimų patuštintas ir dykra (Wildnis) paverstas. Taip jis išvedžioja paveiktas po 1918 metų sukurtos teorijos apie lietuvių imigraciją į Ryt prūsias maždaug nuo XV a. Teorijos pradininkė buvo Karaliaučiaus universiteto disertantė G. Heinrich, parašiusi disertaciją "Apybraiža tautybių ir apgyvendinimo santykių Prūsų Lietuvoje" (išspausdinta 1927). Ja sekant pasirodė ir daugiau veikalų. Jų tarpe pačios Heinrich ir jos vyro Mortenseno dviejų toimų išsamus darbas "Šiaurės rytinių Prūsų apgyvendinimas iki XVIII a. pradžios" (1937-1938). Autoriai grovė dykros mokslą ir pakartotinai teigė: "Dykra buvo sodybų tuštuma, bet ne žmonių" (siedlungs — und nicht menschenleer). Gyventojų joje buvo pilna. Jie buvo visokie bastūnai bei klajokliai, neturėję pasto vių gyvenviečių (nicht bodenstaendig). Pagal Mortensenus giriose buvojo šienpioviai, bitininkai, kopinėję laukinių bičių medų, medžiotojai, žvejai, miškų kirtėjai. Autoriai baigė kalbą apie girių gyventojus tokia lakoniška fraze: "Žmonės ir dykra nėra priežybė" (Menschen und Wildnis kein Widerspruch ist). Tokia padėtis gyventojų atžvilgiu buvo giriose, t. y. būsimoje Mažoje Lietuvoje, apie 1400 metus, žalgirio pergalės laikais. Po žalgirio

(Nukelta į 7 psl.)

DAINAVOS ANSAMBLIO UŽUOMAZGA...

(Atkelta iš 5 psl.)

kuri išlieja mūsų tautos kančias, išsako mūsų tautos siekimus; daina, kurioje slama mūsų žaliosios girios, tykliai šnera mūsų upės, banguoja amžinai nerimstanti Baltijos jūra; daina, kurioje veržias nepalaužiamas mūsų tautos laisvės siekimas, kurioje aidai žiaurių vergijoj kenčiančios tautos gaudi aimana.

Ir mes savo daina atkreipėmė į save dėmesį, mūsų dainos kalba buvo suprasta, mes buvome pradėti vertinti, kaip kultūringos tautos kultūringi žmonės.

Tautiniai ansambliai tapo didžiaisiais mūsų tautinės kultūros reprezentantais. Tokiu buvo ir Hanau lietuvių stovyklos tautinis ansamblis. Hanau stovykla, būdama netoli Frankfurto a/M, dažnai buvo lankoma aukštų amerikiečių armijos, civilinės valdžios ir kitokių pareigūnų. Kada tik buvo galima ansamblis jiems dainavo ir šoko, ir jo pasirodymai svečiams visuomet padarydavo reikiamą įspūdį ir jų gerai būdavo įvertinami.

(Bus daugiau)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PRISIMINTA OPEROS SOLISTĖ IZABELĖ MOTEKAITIENĖ

A. a. operos solistė Izabelė Motekaitienė (1909-1985) turėjo dainavimo studiją, kurioje mokėsi ir tobulinosi įvairaus amžiaus bei pajėgumo dainininkai. Jai mirus, studiją perėmė jos sūnus muzikas Manigirdas Motekaitis ir anksčiau talkinęs kaip akomponiatorius.

Tik vardas paliko...

(Atkelta iš 6 psl.)

smūgio smuko Ordino galia. Jau po pirmos Torno taikos jis turėjo netekti Žemaičių, O po Melno taikos (1422). Turėjo išsižadėti bent pusės girių ir priimti Vytauto D. išvestą sieną, išsiderėjęs Klaipėdą su apylinke, Gerlachas, neminėjęs Melno taikos, pakalbėjo apie Ordino samdinius lenkus ir vokiečius sukilusius prieš jį, paveržusius Marienburgą ir privertusius patį didįjį magistrą bėgti į Karaliaučių. Sukilėliai pavedė Marienburgą lenkams ir prasidėjo trylikos metų karas, pasibaigęs Torno taika (1466). Ordinas toliau tik vegetavo, kol po 50 metų jo didysis magistras Albertas Hohencolernas, Liuterio paveiktas, priėmė jo mokslą (1525). O buvę girių klajokliai, žinoma, ne pranyko be pėdsakų. Jie su prisijungusiais lietuviais iš D. Lietuvos sudarė Mažąją Lietuvą. Jiems, Martyno Liuterio sekėjais virtusiems, Albertas davė pirmą jų kalbos knygą. Po jos sekė kitos.

Daugumas prūsų tapo viešpataujančių vokiečių priklausomi. Santykiai tarp abiejų tautų prilygo dabartiniam apartheidui. Pažeminti vietinių vokiečių ir dar atvykstančių kolonistų skiedžiami nyko. Apie 1400 metus sudarė dar Prūsijos daugumą, jie mažėjo jei ne kaip žmonių grupė, tai kaip tauta, įsiterpdami į vokiečių masę — vokiečiams. XVII a. liovėsi skambėjusi jų kalba visoje Prūsijoje.

Ir Gerlachas savo retoriška gražbylyste atkalbėjo jiems requiem.

Mums lietuviams būtų įdomus, patrauklus ir net žavus skaitinys šis Gerlachas kūriny. Lietuviams būtų verta turėti jį savoje kalboje. Bet jo vertimas nelengvas būtų, nes autoriaus kalba nėra įprasta literatūrinė. Ji kasdieninio pokalbio kalba su daugybe retų žodžių ir posakių. Bet iškilus lietuvių kalbos mokovas ir dar geras stilistas įveiktų kliūtis. Jis duotų lietuviui skaitytojui neįprastą veiklą ir neįprastai parašytą.

M. Motekaitis priminė, kad jo motina a. a. Izabelė pati galvojo suruošti mirties dainų-raudų koncertą, bet dėl ligos nepajėgė įvykdyti. Jos norą įvykdė studijos mokiniai.

Koncertas įvyko š. m. sausio 5 d. Jaunimo centro kavinėje, akustiniu atžvilgiu blogoje patalpoje. Koncertą pradėjo mergaičių oktetas, padainavęs Pergolesi "Stabat Mater". Po to kiekvienas-na solo padainavo įvairių kompozitorių po 2 dalykėlius. Koncertą užbaigė tas pats oktetas, padainavęs Bacho kantatą No. 4.

Koncerte dalyvavo šie studijos dainininkai: George Ferro, Teri Lee Ferro, Catherine Alletto, Margaret Fashing, Rosalyn Infelise, Dana Bajalytė, Ona Pažarniukaitė, Dalia Polikaitytė, Alida Vitaitė, Aldona Pankienė, Arūnas Polikaitis ir Tadas Rūta. Lietuviai dainavo lietuviškai, su mažomis išimtimis. Yra jaunų, tik pradedančių, bet yra ir suaugusių dainininkų.

Į koncertą-pagerbimą atsilankė gražus būrelis dainos mylėtojų ir t. t. solistės Izabelės Motekaitienės gerbėjų. Po koncerto Aurelijos Polikaitienės rūpesčiu, talkinant tėvams, visi dalyviai buvo pavaišinti.

Operos solistė Izabelė Motekaitienė per savo studiją išleido didelį būrį solistų, pasireiškiančių lietuvių renginiuose. Jos studijoje sutilpo lietuviai ir kitataučiai. Šis koncertas buvo gražus savo mokytojos pagerbimas.

SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA SAVUOSE NAMUOSE

JAV LB socialinių reikalų tarpba, vadovaujama Danguolės Valentinitės, Chicagoje yra išvysčiusi plačią veiklą. Vyresnio amžiaus lietuviams teikia nemokamą patarnavimą socialiniais ir sveikatos reikalais. Iki šiol soc. reikalų įstaiga veikė nuomojamose patalpose, bet plečiantis darbai, energingosios D. Valentinitės rūpesčiu ir pastangomis, buvo nupirkti namai pačiame Marquette Parke, kur daugiausiai gyvena lietuvių pensininkų, kad lengvai būtų pasiekiami. Namai visą rudens buvo tvarkomi ir pritaikomi saviems reikalams. Pertvarkymas tiek pasistūmėjo, kad jau socialinių reikalų raštinė nuo šių metų pradžios persikėlė į savus namus ir toliau aptarnauja lietuvius. Naujas adresas: 2711 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 476-2655. Visais reikalais prašoma

Dalis mokinių, dalyvavusių Kr. Donelaičio lit. mokyklų kalėdinėje programoje.

J. Tamulaitis nuotr.

Kalėdinė programa Kr. Donelaičio lituanistinėje mokykloje

kreiptis darbo dienomis. Nemokamas gydytojų patarnavimas vyks naujose patalpose, išskyrus dr. Liną Sidrį ir dr. A. Razmą, jr., kurie ligonius priiminės senuoju adresu (2636 W. 71st St.).

Seklyčios atidarymas bus sausio 26 d.

JAV LB socialinių reikalų tarybos Chicago skyrius leidžia mėnesinį biuletinį — Pensininką, kurio redaktoriui yra veiklus visuomenininkas Karolis Milkovaitis. Biuletenyje yra pateikiama žinios apie socialinį draudimą ir Medicare mokescius. Duodami patarimai kaip gauti socialinį draudimą ir naudotis Medicare patarnavimais. Pateikiama žinių apie maisto kalorinę ir vartojimą, vaistus ir jų naudojimą.

Biuletenyje daug naudingų patarimų ir plati informacija apie soc. tarybos veiklą. Kalėdų švenčių metu, soc. tarybos rūpesčiu, buvo suorganizuotas senelių namų lankymas, dovanėlių paruošimas ir įteikimas. Visa tai atliko lietuvių jaunimas, pasižadėjęs senelius lankyti dažniau, ne tik per Kalėdų šventes. Labai pagirtinas ir gražus darbelis.

Soc. reikalų tarybos pirmininkė D. Valentinitė Lankėsi Los Angeles ir Clevelande, o taip pat ir Washington, D. C., kur dalyvavo sveikatos departamento sudarytos komisijos posėdyje.

Biuletinis yra švariai leidžiamas, gera lietuvių kalba ir duoda daug naudingų patarimų bei teikia plačią informaciją apie Chicago skyriaus veiklą. Patartina kiekvienam Chicagoje ar jos apylinkėse gyvenančiam lietuviui užsiprenumeruoti ir skaityti. Neapsiriks ir kitur gyvenantieji šį biuletinį užsiprenumeravę, nes yra daug nadingų patarimų visiems.

Biuletinis — Pensininkas užsisakoma seklyčios adresu. Kaina nepažymėta, atseit, pasitenkinama auka.

Gruodžio 14 d. įvyko Kr. Donelaičio lit. mokyklų Kalėdų eglutė. Aštuntosios klasės mokiniai J. Jankauskaitė ir V. Tamulaitis vedė programą. Pirmiausia buvo pakviestas mokyklų dir. Julius Širka, kuris trumpu žodžiu pasveikino su ateinančiomis šventėmis, o svarbiausia linkėjo, kad nepamirštume tėvų žemės Lietuvos, jos kalbos ir papročių. Po to R. Dumbrys, Tėvų komiteto pirm., pailkėjo mums linksmų Kalėdų ir laimingų N. Metų. Tada sekė linksmoji dalis — Kalėdinė programa.

Trečiojo skyriaus mokiniai padeklamavo vaidinimėlį "Neklaūžados". Pavaizdavo vaikus, kurie neklauso mamytės, o ėjo pas vilką ir beveik buvo jo suėsti. Vaikai tvirtai žinojo savo roles, juos gerai paruošė mokyt. Asta Spurgytė. Darželio mokiniai, apsi-

rengę nykštukais, padeklamavo eilėraštį "Nykštukai dirba". Vaikučiai labai garsiai ir entuziastiškai deklamavo ir visiems patiko. Eilėraštį parašė ir paruošė jų skyriaus mokyt. Rūta Musonytė. Šeštos kl. mokiniai pašoko tautinį šokį Šustą. Pradžioje truputį sumaišė (ne dėl jų kaltės), bet vėliau puikiai sušoko. Šokį paruošė mokyt. Dalia Polikaitytė.

Ketvirtojo skyriaus mokiniai suvaidino "Brangūs žaisliukai". Vaikų kostiumai buvo labai gražūs. Nors buvo sunku girdėti ir suprasti ką jie sakė, bet buvo gražu. Vaidinimėlį sukūrė patys mokiniai su mokyt. Lilija Martinkiene.

Pirmojo skyriaus mokiniai padeklamavo eilėraštį "Metų laikai". Kiekvienas vaidintojas turėjo skirtingą kostimėlį ir labai gražiai

(Nukelta į 8 psl.)

Kalėdinės programos pranešėjai V. Tamulaitis ir J. Jankauskaitė. J. Taulaičio nuotr.

Ar kometas išžudė dinosaurus?

Aurelija Balašaitienė

Time žurnalas prieš kiek laiko paskelbė neva tai sensacingą straipsnį apie dinosauro išnykimą žemėje. Tai daugelį tūkstančių dolerių pareikalavusi studija, kurios galutinis sprendimas ir išvada yra, kad tokio dydžio gamtos katastrofa, kurią sukėlęs dangaus kūnų chaosas, pasikartojanti tik kas 13 milijonų metų... Deja, įvairūs spėjimai apie dinosauro išnykimą susilaukė ir humoristinių komentarų iš kai kurių rimtų mokslininkų, kurių vienas net pastebėjęs, kad di-

nosaurai gal dėl to išnykę, kad nebuvo jiems vietos Nojaus arkoje...

Atrodo, kad mums, kovojantiems už žmogaus teises ir savo tautos apsisprendimą laisvei, laiko yra pakankamai. Kitame žurnale stebėdama spalvotą grafiką su gyvių nykimo statistika žemėje, sustojau ties 65 milijonų metų, nes tai man pasirodė taip... neseniai. Pasirodo, kad "trilobitų" išnykimas siekias ne 248 milijonus metų... O kaip nereikalingai buvome kankinami tokiomis istorinėmis smulkmenomis, kaip Romos žlugimas, žalgirio kautynės ar Vytauto Didžiojo mirties data! Juk tai buvo tik... vakar. Atrodo, kad visa žmonijos ir civilizacijos istorija tėra tik kibirkštis blykstelėjimas prieš tuos milijonus metų. Neabejočiau, kad kai kurie "mokslininkai", remiami įvairių fundacijų, mielai leidžia laiką, kurdami teorijas ir jas pristatydami taip, kad niekas jų nei patikrinti, nei įrodyti ar sugriauti negali.

Analogijos būdu ir mes galime sugretinti tą sensacingą, nors visiškai nenaudingą, žinią su mūsų periodikoje taip paplitusiais prisiminimais ir su jais susijusia polemika. Ar iš tikro verta ginčytis, kas koncentracijos legeryje kaip valgė, kiek svėrė, kurioje vietoje iškilo votis? Kodėl, pavyzdžiui, nepanagrinėti, kokios veislės buvo Vytauto Didžiojo žirgas, kai vyko

žalgirio kautynės? Arba ką jo motina, kunigaikštienė Birutė pasakė, kai jos sūnus Vytautas, pirmą kartą nukritęs nuo arklio ir suplėšęs savo prancūziško akso kėlnes, bandė teisingai? Čia jau ginčytis nereikėtų, nes gyvų liudininkų nėra, o teorijų kūrimui plati dirva.

Prisiminimai, kol jie tarna nauja periodikoje pramoginiam pasiskaitymui ir leidžia skaitytojui įsivaizduoti rašančiojo pergyvenimus toje pačioje perspektyvoje, kaip rašančiam atrodė, ne liečiant kitų asmenų, jų spausdinimas gali būti pateisinamas, "Praeitį tik tiek turi vertės, kiek ji atliepia į dabartį" — tokią mintį užtikau neseniai vienoje knygoje. Ką dauguma rašomų prisiminimų šią dieną reiškia skaitytojui? Ir kokia dėl prisiminimų detalių kilusi ginčų prasmė ir nauda? Kaip tų dinosauro likimas, kuris šiandieną mums visai nerūpi, likęs tik fantastiška muziejine atrakcija, ir prisiminimų detalių pataisos neturi jokios vertės. Būtų galima kitaip į juos žiūrėti, jei tai būtų formalus istorinių įvykių aprašymas su tikslu informuoti būsimas kartas ir paruošti archyvinę bei istorinę medžiagą. Tačiau tą reikėtų palikti profesionalams istorikams, kurie, pasiremdami įvairiais šaltiniais, sugeba atrinkti medžiagą ir ją patiekti arčiausiai objektyvios tiesos. Gi

ginčus dėl maisto davinio, susitikimų, asmeniškų nesugyvenimų reikėtų išspręsti privačiai, nevarginant periodikos skaitytojų beprasmiška ir nieko nedominančia polemika. Kentėjo visi kartu koncentracijos stovyklose ir nacių kalėjimuose. Džiaugsmas tiems, kurie išliko gyvi. Pasidalinimas savo pergyvenimais gali būti prasmingas ir kilnus, bet nebūtina įvelti kitus asmenis, savo nelaimės draugus, neverta pasakoti nei apie iškilusias votis, nei supiaustytus vilnonius moteriškus apatinukus. Tokie straipsniai neįdomūs vyresnės kartos skaitytojams, o jaunesnuosius jie atstumia ir priverčia ieškoti vertingesnių skaitinių.

Norėdami palyginti prisiminimus su prisiminimais, dar kartą perverčiau mano knygų lentynoje dvi knygas, Balio Gaidžiūno "Pakeliui į mirtį", išleistą Dirvos 1948 metais, ir Jono Grigoliaičio "Nacių pragarę", išleistą Dillingene 1948 metais. Tiek vienoje, tiek kitoje knygoje daugybė šurpių scenų ir pergyvenimų, stačiai stebinančių skaitytoją autorių dvasios jėga ir sugebėjimu vėliau iš perspektyvos papasakoti visa tai iš savo pačių taško. Daugumoje, kai kalbama apie kitus nelaimės kolegas, autoriai vartoja vien pirmąsias pavardžių raides, nekomentuodami kitų lietuvių elgesio.

Prisiminimų rašymas yra priimtas ir grožinėje literatūroje. Prisimenu, kai ankstyvoje jaunystėje su dideliu pasigėrėjimu skaičiau Alios Rachmaninovos dienoraščio forma parašytus

romanus iš rusų revoliucijos laikų. Ypatingai didelį įspūdį padarė "Studentai, meilė ir ČEKA" ir "Moters raudonoje audroje". Tai nuostabus prisiminimų ir išgyvenimų mišinys, trykštantis užuojauta kenčiantiems, protestu dėl nereikalingų kančių, sukeliantis norą kovoti ir siekti idealų. Tuometinis jaunimas ypatingai tais raštais domėjosi. Kodėl tokių prisiminimų niekas iš mūsų nepajėgia parašyti, kad jie sukeltų pasigėrėjimą ir užuojautą vietoj pasipiktinimo ir ginčų?

Jei nėra nieko pozityvaus išgyvenimuose, tebūnie jie ramybėje. Ar kometas išžudė dinosaurus? Jei taip, kokių priemonių reikėtų mums imtis, kad toji katastrofa, neištiktų ir mūsų? Bet jei iki sekančios katastrofos dar visa 13 milijonų metų, gal geriau rūpinkimės tuo, kas mus pakelia ir nuteikia jei ne džiausmingai, tai bent oriai.

NAUJOS KNYGOS

• **Erlėnas. VĖJO VARTAI.** Novelės. 196 psl. minkštais viršeliais. Išleido kun. Pr. Vaseris. Spausdino Tėviškės Aidų spaustuvė, Australijoje. Viršelis V. Simankevičiaus. Kaina 7 dol.

• **Algirdas Gustaitis. KELIONĖS NEŽINOMOSE KRAŠTUOSE.** Išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoje. Viršelis Ilonos Brazdžionienės. 310 psl. minkštais viršeliais, kaina 9 dol. Spaudė Draugo spaustuvė.

A. A.

ALFONSUI STEPONAVIČIUI

mirus, jo žmonai ERIKAI, seseriai JADVYGAI, broliams EDVARDUI, BALIUI ir ZIGMUI bei jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Antanas ir dr. Irena
Mačioniai,
St. Petersburg, Florida

A. A.

ALFONSUI STEPONAVIČIUI,

mielam dainos bičiuliui mirus, žmoną ERI-

KĄ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučia.

Buv. Ramovėnų Vyrų Choro
nariai

DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2649 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Kr. Donelaičio mokykloje...

(Atkelta iš 7 psl.)

atrodė. Eilėraščių parašė ir paruošė mokyt Marija Placienė. Po to sekė dainos, kurias dainavo darželio, I-jo, II-jo, III-jo ir IV-jo skyriaus mokiniai. Dainas paruošė mokyt. Audrius Polikaitis.

Antrojo skyriaus mokiniai padeklamavo Vytės Nemunėlio eilėraščių "Pirmos snaigės". Juos paruošė mokytojas Rimas Rekašius. Trečiojo ir ketvirtojo skyriaus mokiniai pašoko "Kalvelį", labai gražiai ir be klaidų. Šokį išmokė mokyt. Beatrice Sturonaitė, akordeonu grojo Lilija Stelmokienė.

Penktojo skyriaus mokiniai suvaidino "Kalėdų Senelio kelionę", kurią parašė rašyt. Paulius Jurkus. Vaikučiai suranda Kalėdų senelį ir visi apsidžiaugę pradeda šokti taut. šok. "Vėdarą". Juos paruošė mokyt. Bronė Prapuolenienė. Po to visi aukštesniosios mokyklos bei V-jo ir VI-jo skyriaus mokiniai gražiai padainavo Kalėdines giesmes. Laikė giedojimo buvo rodomi gyvieji paveikslai, kuriuos paruošė p. R. Marcher-tienė. Mokiniai taip gražiai dainavo, kad net Kalėdų Senelis išgirdo ir atsilankė į mokyklą. Kalėdų senelį sutiko keli aštuntokai ir neleido eiti į sceną dovanų dailinti. Jie sužinojo iš mokytojų, kad pradinės mokyklos vaikai per silpnai ruošiasi lietuviškoms pamokoms. Norėdami gauti dovanas, mokiniai pasižadėjo atostogų metu padirbėti lietuviškai. Tada aštuntokai palydėjo Kalėdų Senelį į sceną ir pasodino į kėdę. Kalėdų Senelis turėjo daug dovanų visiems: mažiems ir dideliems. Jis išdalino dovanas ir taip pasibaigė Kalėdinė programa.

Edvina Valkiūnaitė
Kr. Donelaičio aukšt.
lit. mokyklos,
8 kl. mokinė

M. Kikutienės kūrinys "Te skamba laisvės varpai"...

COLLINSVILLE LIETUVIŲ PARAMA BIBLIOTEKAI

Veik prieš metus Collinsville miesto viešoji biblioteka pradėjo vajų, stengdamasi pritraukti rėmėjus ir aukotojus gauti pinigų, kurių iš miesto išteklių negauna užtenkamai. Tikslas — padidinti patalpas, pristatant didesnį priestatą, kuris talpintų ir didesnę salę, kuri galėtų būt panaudota visuomeniniams bei kultūriniais reikalams.

Collinsville, Ill., miestas, nuo praeito šimtmečio vidurio daugumoje buvo apgyventas lietuviais ir italais, kurie galėjo čia gauti sunkų, bet neblogai apmokamą darbą anglių kasyklose. Tų pirmųjų lietuvių ateivių jau nebėra; jie ir jokio pėdsako šiame mieste nepaliko, apart lietuviškų užrašų ant kapų...

Mėta Kikutienė, čia gimusi, gavusi pritarimą iš bibliotekos vadovybės, pasiryžo tą klaidą kaip nors atitaisyti. Ji tikisi, kad galint suruošti bibliotekoje nors porą tokių kultūrinių renginių, galima sukelti kiek pajamų ir įrengti toje salėje ką nors, kas rodytų, kad čia ir lietuvių gyventa ir prie kultūrinių darbų prisidėta. Ji yra ta trečioji mūsų apylinkės menininkė, kuri talkininkavo Aldonai Švarcienei ir Zigmui Grybinui, kai juodu pernai suruošė savo darbų parodą praeitą vasarą St. Louis miesto meno muziejuje. Šį kartą anuodu suti-

ko jai padėti, rengiant lietuvių kultūros parodą Collinsville bibliotekoje. Mūsų čia nedaug, o darbas didelis. Į talką prisidėjo beveik visi apylinkės lietuviai, išstatydami savo, iš Lietuvos gautas, ar čia įsigytas, lietuvių padarytas brangenybes, bei pagamindami užtenkamai įvairaus maisto gaminių.

M. Kikutienė išstatė keturis savo moderninio meno, didelio formato, paveikslus, kuriais buvo papuoštos dvi erdvių patalpų sienos.

Toje pačioje salėje, jos pastangomis, buvo, papuošta lietuviškais šiaudinukais, Kalėdų eglutė. (Tokia pat eglutė papuošta ir St. Louis miesto senuose teismo rūmuose, tarp keliolikos kitų tautybių kalėdinių eglučių).

Vaišės parodos lankytojams buvo paruoštos apatinėje salėje. Didelis stalas buvo apkrautas sumuštiniais, įvairiais kepsniais bei saldumynais. Ant kito stalo kava ir gaivinantys gėrimai.

Per palyginti trumpą laiką parodą aplankė gana daug žmonių.

Bet... atsižvelgiant į pasigarsinimą per radiją ir trumpus pranešimus vietiniuose laikraščiuose, lankytojų tikėtasi žymiai daugiau.

M. Kikutienės paveikslai dar tebelaukiami išstatyti bibliotekoje, kaip buvo per parodą, nes jie tikrai

BROCKTON

KOMP. JULIAUS GAIDELIO MIRTIES SUKAKTIS

Š. m. sausio 5 d., sekmadienį, 10 val. ryto, šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje choro užprašytos buv. vadovo komp. J. Gaidelio ir jo žmonos Felicijos intencijai šv. Mišios. Chorui išpūdingai giedant vedamam ir vargonais palydint Marytei Blaževičiūtei-Crawley. Mišias atnašavo kleb. kun. Petras Šakalys su kun. A. Jurgelaičiu, O.P. Klebono turiningas pamokslas, choro su solo ir duetais giedojimas, tikinčiuosius jungė su mirusiu, nemirštamų kūrinių mūsų tautos išblaškytos po visą žemės rutulį stiprinimui — kūrėju komp. J. Gaideliu.

Choras mirusio vadovo didesniai pagerbimui užprašė Laisvės Varpo radijo lietuviškosios valandėlės vedėją Petrą Viščinį 3 m. a. a. mirimo sukaktį perduoti radijo klausytojams. Lietuvių ir anglų kalboms buvo minėjimas perduotas sausio 5 d. 9 val. ryto — vadovo P. Viščinio gerai, kruopščiai paruošta programa su mirusio kūrinių, kūrėjo žodinio bendradarbio poeto St. Santvaro komp. J. Gaidelio gyvenimo ir sukurtųjų kūrinių klausytojų supažindinimu.

Korp. Julius Gaidelis mūsų tautai ir kultūringam pasauliui paliko daug ir didelį muzikinį turtą. Jo kūrinių apima visas muzikos sritis: kantatos, mišios, operos, rapsodijos, simfonijos, dainos ir giesmės chorams, sekstetams, jaunimui ir vaikams. Jis sukūrė: 4 kantatas, 3 operas, 7 simfonijas, per 100 dainų ir giesmių. Paliko dar daug nepaskelbtų, nebaigtų kūrinių, kurie randasi sūnaus Garso Gaidelio globoje, Australijoje. Lietuviams pareiga visus J. Gaidelio kūrinius surink-

puošią ir netrukdo lankytojams. (vt)

ti ir išleisti, kad išliktų mūsų tautos ateiviai. Tuo mes a. a. komp. Julij Gaidelį pagerbsime, iš kapų prikelsime, kuris su choralais švntovėse ir salėse klausytojų širdis guos.

E. Ribokienė

BOSTON

PRISIMINTI JULIUS GAIDELIS IR IZIDORIUS VASYLIŪNAS

Sausio 5 d. Laisvės Varpo radijo programoje gražiai prisimintas komp. Julius Gaidelis jo 3-jų metų mirties sukaktį minint. Apie komp. Julij Gaidelį kalbėjo rašytojas Stasys Santvaras. Jis prisiminė jo vaikystę, mokslus ir darbus, kurie pasiliks Lietuvos meno istorijoje kaip didelį darbą. Santvaro kalba buvo perpinama Juliaus Gaidelio sukurtais dainomis ir muziką, kuri buvo atliekama chorų ir orkestrų įvairiose vietovėse net ir amerikiečių.

So. Bostone šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atnašaujamos šv. Mišios už smuikininko Izidoriaus Vasyliūno sielą. Po Mišių visi buvo pakviesti į parapijos salę vaišėms. Čia kalbėjo velionės našlė Elena Vasyliūnienė. Ji trumpoje, bet labai prasmingoje kalboje prisiminė Izidorių Vasyliūną ir Julij Gaidelį, kaip panašiai ėjo jų gyvenimas ir net mirtis. Gaidelis buvęs 10 metų, kai mirė jo tėvai. Tada jis buvęs atiduotas į našlaityną. Izidorius Vasyliūnas buvęs 10 metų, kai mirusi jo motina ir buvęs paimtas auginti giminių. Gyvenime

Julius Gaidelis rašęs kompozicijas, o Izidorius Vasyliūnas stengėsis jas atlikti. Susitikęs Gaidelį jis visada prašydavęs — parašyk ką nors smuikui ir pianui, kad aš galėčiau atlikti. Ir taip jų abiejų gyvenimas buvęs grožiui — muzikai, kad kiti galėtų džiaugtis. Nei vienam jų nerūpėjo turtas ir asmeninis gerbūvis. Jie ir mirė: Vasyliūnas gruodžio 14 d., o Gaidelis sausio 6 d., visai artimose datose. Po šios trumpos Vasyliūnienės kalbos, visi buvo pavaišinti užkandžiais.

PARENGIMAI

• Sausio 25 d. 2:30 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos salėje LMF Bostono klubo susirinkime skaitys paskaitą solistas ir teisininkas Stasys Liepa tema: "Erotinės meilės apžvalga Antano Gustaičio vėliausioje humoristikoje.

• Vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas.

• Kovo 2 d. Skautų rengiama Kaziuko mugė.

• Kovo 9 d. Lietuvos bažnyčios kronikos knygų pristatymas.

• Balandžio 6 d. Laisvės Varpo pavasarinis renginys.

• Balandžio 13 d. Minkų radijo valandėlės 52 metų sukakties minėjimas.

• Balandžio 20 d. Muzikos ir literatūros popietė.

AUTO MECHANIC

MUST BE EXPERIENCED. HIGH SALARY. MANY BENEFITS. APPLY
KOZAK'S AUTOCENTER
9602 Bustleton Ave.
PHILADELPHIA, PA. 19115
(215) 673-5500 (2-8)

A. A.

Dipl. agron. VLADUI BUBLIUI

mirus, žmonai STASEI, sūnums inž. ROMUI

ir ALGIMANTUI BUBLIAMS, šeimoms ir

artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo.

Čiurlionio Ansamblis

A. A.

VLADUI BUBLIUI

mirus, jo žmonai STASEI, sūnums ROMUI

ALDUI ir ALGIMANTUI su šeimomis rei-

kiame gilią užuojautą.

Gedrių šeima

Amber Gintaro Galerija

505 East 185 Street • Euclid, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

PAVEIKSLŲ IRĖMAVIMAS

Didelis pasirinkimas medžio išdirbinių, gintaro, įvairių MENO darbų.

GALERIJOS VALANDOS: Antradienį ir trečiadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 3:00 PM iki 7:30 PM, šeštadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM. Sekmadieniais ir pirmadieniais galerija uždaryta. Norintieji specialaus apžiūrėjimo — skambinkite tel. 531-3500.

Po sėkmingo spektaklio "Antro kaimo" aktoriai su Lietuvos skautybės fondo valdyba Bostone.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

VL. Kalytis, Great Neck 33.00
 VL. Noreika, Boston 8.00
 A. Vaškelis, St. Petersburg 3.00
 K. Bruožis, Cleveland .. 3.00
 K. Stravinskas,
 Beverly Shores 8.00
 L. Grauzinis,
 Santa Monica 8.00
 J. Maurukas, Surfside .. 3.00
 Alg. Bielskus, Euclid 50.00
 Clevelando lietuvių.
 Jaunimo komitetas 15.00
 D. Averka, Dorchester .. 3.00
 N. Gabienė, Brooklyn .. 3.00
 A. Gverzdys,
 St. Catharines 15.00
 A. Šetikas, St. Catharines 3.00
 V. Miškinis, Toronto 5.00
 J. Mockaitis, Lansing 8.00
 S. Petrusis, Chicago 53.00
 J. Turčinskis, Chicago 15.00
 J. Vinciūnas, Chicago .. 3.00
 A. Kairelis, Lemont 3.00
 L. Jankauskas,
 St. Petersburg 3.00
 J. Laskauskas, Baltimore 8.00
 A. Lingis, Detroit 3.00
 Br. Tarutienė, Willowick 8.00
 ALT Clevelando skyrius 25.00
 P. Balynas, Dearborn 8.00
 A. Plioplys, Toronao 8.00
 A. Grigaitis, Manchester 3.00
 J. Austra, Baltimore 10.00
 D. Valentinas, Chicago .. 3.00
 V. Gilyš, Los Angeles .. 8.00
 J. Puteris, Toronto 23.00
 H. Suvaizdis, Cicero 13.00
 J. Dunčia, Southfield 8.00
 J. Lekas, Chicago 8.00
 F. Salpukas, Flushing .. 13.00
 L. Kronas, La Porte 8.00

B. Čepauskas, Gulfport .. 8.00
 R. Vaičaitis, W. Nyack .. 8.00
 N. Juškus,
 Downers Grove 3.00
 V. Stropus, Chicago 8.00
 A. Gražulienė, Cleveland 25.00
 Č. Satkas, Kirtland 25.00
 B. Oniūnas, Juno Beach 8.00
 E. Trečiokas,
 Singer Island 13.00
 B. Narbutas, Vista 8.00
 M. Krasauskas,
 Pasadena 8.00
 P. Nikols, Boston 3.00
 X. Y., Willoughby 25.00
 J. Sniečkus, Cleveland .. 8.00
 Dr. J. Kriaučiūnas,
 Putnam 3.00
 Prof. R. Vaišnys,
 Mt. Carmel 8.00
 K. Vaičeliūnienė, Cleve. 10.00
 P. Sideravičius, Chicago 5.00
 E. Laniauskas, Euclid .. 3.00
 N. Puškorius, Windsor .. 3.00
 J. Žvynys, St. Petersburg 13.00
 Dr. K. Šimaitis, Queens 13.00
 S. Lozoraitienė, Cleveland 5.00
 St. Stulpinas,
 Lake Worth 8.00
 X. Y., Chicago 13.00
 A. Gilvydis,
 Evergreen Park 8.00
 V. Meilė, Chicago 3.00
 A. Stašaitis, Redford 5.00
 E. Sirusienė, Flemington 20.00
 J. Gilvydis, Franklin 20.00
 V. Gaižutis, Detroit 8.00
 M. Selivončikas,
 Dorchester 3.00
 V. Kazlauskas, Toronto 17.40
 E. Jocius, Cleveland 5.00
 M. Gečiauskas,
 Manchester 8.00
 P. Paliulis, Cambridge .. 3.00
 R. Sakienė, Glendale 20.00
 Ed. Milkus, Detroit 8.00

P. Minkūnas, Woodhaven 5.00
 Ed. Mailus, Shrewsbury 13.00
 L. Morkūnas, Chicago .. 3.00
 K. Kaulinis, Philadelphia 13.00
 J. Skirmuntienė, Kenosha 3.00
 T. Bartkus, Sarnia 8.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

JUNO BEACH

PAKARTOTOS VESTUVĖS

Verutė ir Antanas Garmai Kalėdų švenčių proga surengė savo draugų Romos ir Jono Mildažių, neseniai susituokusių Chicagoj, pakartotinas vestuves. Verutė jaunavedžius papuošė gražiom raudonom rožėm. Visi jiems sugiedojom Ilgiausių metų. Už jų sveikatą kėlėm šampano taures. Greit pasigirdo ir daina "Degtinė karti, karti", o jaunavedžiai taip meiliai atliko šią savo pareigą.

Po gausių ir skanių vaišių gražiabalsiai Vanda Urbonienė, Bronė ir Antanas Jucėnai ir visi svečiai gražiai padainavo daug gražių dainų.

Jaunavedžiai Mildažiai nuoširdžiai padėkojo Garmams už jų tokių gražų pagerbimą. (pm)

NEPAMIRŠKITE
 ATNAUJINTI
 DIRVOS
 PRENUMERATĄ

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
 (CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

CAROL BAGGOTT

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings
 ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
 penktadieniais 9:00 iki 6:00;
 šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

TAUPOS KREDITO KOOPERATYVO ŽINIOS

Paskutinio metų ketvirčio nuošimčiai

Kviečiame visus narius sustoti TAUPOS įstaigoje, kad galėtume įrašyti į taupymo knygeles uždirbtus nuošimčius.

Nekilnojamo turto paskolos (mortgages). Paskolos duodamos 15-kai metų su labai geromis išsimokėjimo sąlygomis. Taip pat prime name namų savininkams, kurie dar vis moka aukštus nuošimčius už namų paskolas, sustoti TAUPOJE ir gauti informaciją dėl refinansavimo esamą skolą. Kiekvienas sutaupyta doleris pagerins jūsų ekonominę būklę.

Naujų automobilių pirkimo paskolos duodamos iš 11%, keturiems metams.

IRA (Individual Retirement Account). Atidarykit savo IRA sąskaitą TAUPOJE. Mokame aukščiausius nuošimčius. Pradinis mažiausias įnašas tikrai \$250.

Travelers checks jau galima įsigyti mūsų įstaigoje.

Metinis TAUPOS narių susirinkimas šaukiamas vasario 23 d., 12 val. Dievo Motinos parapijos kavinėje.

Daugiau informacijų kas liečia metinį susirinkimą bus išsiuntinėta atskirai kiekvienam nariui.

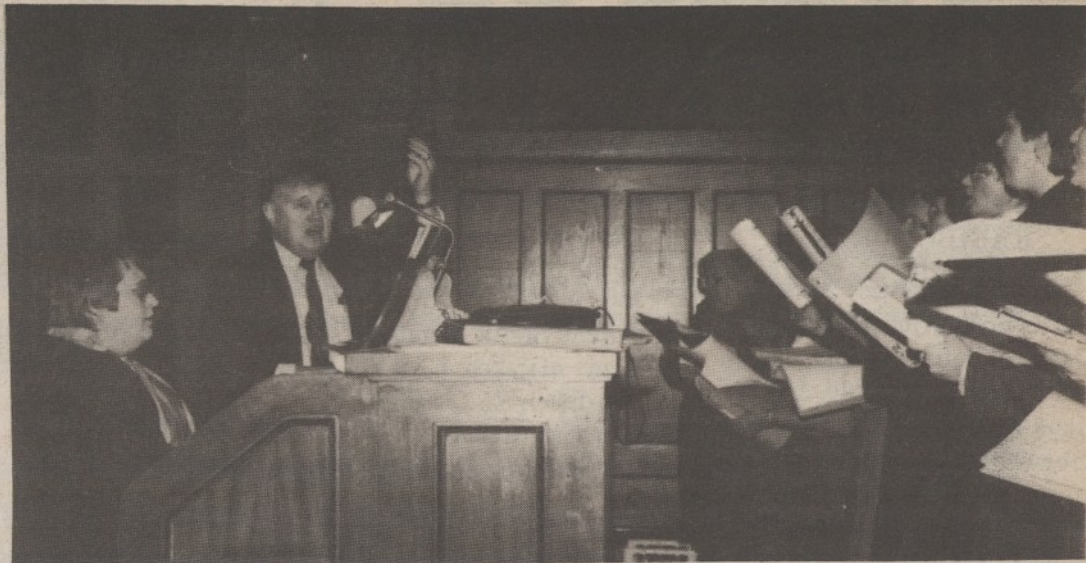
Taupymo sąskaitos ir terminuoti taupymo sertifikatai

Šiuo metu TAUPOJE mokama aukščiausi nuošimčiai. Raginame ir kviečiame visus Clevelando ir apylinkių lietuvius įstoti į TAUPA, vienintelį lietuvių kredito kooperatyvą Ohio valstijoje. Jūsų įnašai duos jums geriausius nuošimčius. TAUPOS įstaiga atidaryta trečiadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais. Dėl darbo valandų ir įstaigų vietovių žiūrėkite mūsų skelbimą DIRVOJE. (vas)

• **Clevelando ALT metinis** organizacijų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, š. m. sausio mėn. 26 d., 11:45 val. Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje.

Darbotvarkėje: Valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, diskusijos, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, ateities veikla ir kt.

Skyriaus valdyba prašo visas skyriuje dalyvaujančias organizacijas prisiųsti iki trijų atstovų.

Šv. Jurgio parapijos choras su vadovu R. Babicku. Prie vargonų Blynaitė. V. Bacevičiaus nuotr.

• **Neringos tuntas** kviečia 4-6 metų mergaites prisidėti prie skaučių veiklos. Vija Bublytė ir Julija Gelažytė vadovaus Liepsnelių būreliui ir laukia besijdomaujančių sesių š. m. sausio 20 d. 7 val. vak. sueigoje, kuri įvyks Dievo Motinos parapijos žemutinėje salėje. Tėveliai yra kviečiami dalyvauti pirmoje sueigoje. Dėl smulkesnių informacijų skambinkite 531-9491.

• **Algis Nagevičius**, apmokėdamas lietuvių jaunimo komiteto ruošų N. Metų išlaidas, pridėjo Dirvai paremti auką 15 dol. Ačiū.

BALFO CLEVELANDO SKYRIUI AUKOJUSIŲ SĄRAŠAS

1,010 dol. — dr. V. Karoblis.

515 dol. — V. ir A. Benokačiai.

500 dol. — A. ir F. Kunėvičiai.

201 dol. — dr. A. ir I. Jasiai.

200 — dol. — I. ir Č. Šatkai.

160 dol. J. Wanicki.

101 dol. — J. Krištolaitis.

Po 100 dol. H. ir A. Bankaičiai, dr. V. Bložė, dr. V. Gruzdydys, dr. J. ir B. Skrinkai, V. ir T. Urbaičiai, V. ir M. Valiai, Amerikos Lietuvių Klubas Clevelande.

52 dol. — I. ir A. Sušinskai.

Po 51 dol. — Klimaičiai, dr. J. Mačiulis, V. Sniečkus.

Po 50 dol. — F. A. Baldauskas, P. ir B. Ežerskiai, dr. J. Stankaitis, Ed. ir J. Stepai, Vyčių 25-ta kuopa Clevelande, V. ir O. Jokū-

baičiai, Y. X.

41 dol. — J. ir M. Mikonai.

Po 40 dol. O. ir P. Žilinskai, I. Vinclovienė.

36 dol. — G. ir V. Plečkaičiai.

33 dol. — A. I. ir V. Puškorai.

Po 31 dol. — J. Gudėnas, J. Ilendienė.

Po 30 dol. — Z. ir K. Gobis, B. Karklius, dr. Alf. Kiselius, dr. V. ir A. Mauručiai, P. ir O. Skardžiai, Alf. ir E. Steponavičiai.

Po 27 dol. P. ir N. Bielinis, K. Ralys.

Po 26 dol. — A. Balašaitienė, A. Batkus, Danutė Mikoliūnas, N. ir Pr. Puškorai, dr. E. ir R. Šilgaliai, J. ir B. Steponai, M. Žitkus, V. ir J. Januškiai, P. ir J. Klitoriai, B. ir A. Pautieniai, dr. H. Brazaitis, J. Pivoriūnas.

Po 25 dol. — R. Apanavičius, R. ir A. Babickai, J. Čyvas, A. Gražulienė, A. Idzelis, I. Janavičius, R. Kašuba, A. ir E. Mackevičiai, Z. ir S. Obeleniai, V. E. Raut, A. Širvaitis, A. Styra, dr. P. ir K. Stungiai, M. ir J. Švarcai, Al. Balas, P. ir A. Razgaičiai, L.K.V.S. Ramovė, Clevelando skyrysius, dr. D. ir R. Degėšiai.

Po 22 dol. — J. ir F. Jasinevičiai, S. Knistautienė, S. ir S. Mačiai, A. Valaitis.

Po 21 dol. V. ir L. Apiniai, J. Citulis, V. Civinskas, A. ir J. Janavičiai, S. ir J. Kazlauskai, G. ir R. Kudukiai, S. Laniauskienė, O. ir V. Rociūnai, A. ir J. Šiaučiūnai, M. ir K. Tijūneliai, R. ir A. Zorskai.

(Bus daugiau)

• **Lietuvių kilmės jaunimo vasaros stovykla, Dainavoje** šiemet vyks nuo liepos mėn. 27 d. iki rugpjūčio mėn. 10 d. Priimamas jaunimas nuo 8 m. iki 17 metų amžiaus. Programa pritaikoma dviem amžiaus grupėms — 8-12 m. ir 13-17 metų.

Į šią stovyklą kviečiamas jaunimas, kuris jau nebe kalba lietuviškai, kurio vienas tėvų yra ne lietuvis, bet kurie domisi lietuviškuoju gyvenimu ir nori giliau pažinti savo tėvų ar tėvukų kilmės kraštą. Tokiems stovyklautojams šioje stovykloje yra suteikiama ypatinga proga priartėti prie to kamieno, kurio šaknyse yra ir jo paties gabalėlis.

Per lietuviškai dainuojamas dainas susipažįsta su daugybe žodžių, tautinius šokius šokdami turi progos išgirsti ir apie tautinius rūbus, ir pažinti tautinio šokio žingsnį, ir ką tas šokis išreiškia. Tautinis menas, tautiniai ir religiniai papročiai, gabalėlis mūsų tautos istorijos ir geografinės padėties, tai vis medžiaga kuri teikiama šios stovyklos dalyviams. Viskas, išskyrus dainas anglų kalboje.

Kas turi savo pažįstamų tarpe tokių šeimų, kurių vaikai nebe kalba lietuviškai, paraginkit šia stovykla naudotis.

Registracija stovyklai priimama šiuo adresu: Lith. Heritage Camp, c/o J. Damušis, 13255 Oak Ridge Ln., Lockport, Ill. 60441. Tel.: (312) 460-8001.

• **PATRIA prekybos namuose**, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **PERKANT IR PARODUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Kalėdų senelis aplankęs Šv. Kazimiero lit. mokyklos Clevelande mokinius...

V. Bacevičiaus nuotr.

Taupa

Lietuvių kredito kooperatyvas
18022 Neff Road
Cleveland, Ohio 44119

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Palūkanos už sutaupas:

Term. indėliai (\$3,000 +)	Metinis Prieaugis
6 mėn.	8.14%
12 mėn.	8.4%
18 mėn.	8.94%
30 mėn.	9.2%
Spec. sąskaita	7.12%
Reg. taup. s-ta	6.1%

Skoliname:

asmeniniams reikalams, automobilių pirkimui, namų pagerinimui, ir morgiui.

Smulkesnės informacijos suteikiamos TAUPOS įstaigoje.

PARDUODAME PINIGINES PERLAIDAS (MONEY ORDERS) PRIIMAME MOKESČIUS UŽ ELEKTROS, ŠILDYMO, TELEFONO IR VANDENS SĄSKAITAS.

SKOLINAME NAMŲ PAGERINIMUI IR NAMŲ PIRKIMUI (MORTGICAMS).

TAUPOS DARBO VALANDOS

TREČIADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS

10:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

Dievo Motinos parapijos patalpose

(centrinėje TAUPOS būstinėje).

VISOS SĄSKAITOS PILNAI APDRAUSTOS SU NATIONAL DEPOSIT GUARANTEE CORPORATION

DIRVA

SVEIKINIMAS IŠ KARIBŲ JŪROS

Inž. Kazimieras Pocius, Vilties draugijos vicepirmininkas, telefonu iš laivo painformavo Dirvą, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos suorganizuota ekskursija laivu Karibų jūroje vyksta gražiai ir tarp 2400 keleivių, lietuvių grupė 36 asmenų jaučiasi pasakiškai.

Keliaujama Norvegijos laivininkystės linijos Norway (buv. France) liuksusiniu laivu. Kelionės organizatorė yra Amber Travel Service vedėja Vida Jonušienė, kuri prašė perduoti, nuo jos ir jos tėvelio ALT S-gos pirm. dr. Leono Kriaučeliūno ir visos grupės keleivių nuoširdžius sveikinimus Dirvos skaitytojams. Inž. K. Pocius žada vėliau iš tos pasakiškos kelionės atsiųsti nuotraukų, o Rūta Sakienė (Los Angeles) ir J. Žemaitis (Chicago) popieriuje išdėstyti išpūdžius, nes bus ko pamatyti Karibų jūros salose. Ekskursantai grįžta į Miami, Fla., sausio 18 d.

• Prel. dr. Petras Celiešius, sausio 1 d. mirė Los Angeles, Ca., sulaukęs 80 metų amžiaus.

Velionis jau kurį laiką sirguliavo širdies negalavimais. Laidotuvėse dalyva-

vo vyskupai P. Baltakis ir A. Deksnys, pas kurį Vokietijoje buvo sekretoriumi, bet 1980 m. grįžo į Ameriką ir gyveno Santa Monicoj.

1950 m. atvykęs į JAV, pradžioj dirbo E. Chicagoje, vėliau vikaravo Los Angeles ir 1968 m. buvo paskirtas St. Louis lietuvių parapijos klebonu. 1970-80 buvo Vakarų Vokietijos Sielvados centro vedėju ir vysk. A. Deksnio sekretoriumi.

• Vaclovas Kleiza, naujasis Lietuvos gen. garbės konsulas Chicagoje praneša, kad konsulato Chicagoje adresas yra 10000 South Bell Avenue, Chicago, Illinois 60643, telefonas: (312) 233-9122. Visais reikalais į konsulatą prašoma kreiptis darbo dienomis po 6 val. vakaro ir šeštadieniais.

• Punsko klebonas (Suvalkų trikampy) ruošiasi statyti bažnyčią Vidugirių kaime, 12 km. atstu nuo Punsko, bet ta pati parapija. Talkos būdu jau vežamas žvyras ir akmenys. Tikimasi, kad naują bažnyčią padės statyti ir užsienio lietuviai, ypač iš Amerikos. Tik reikėtų apsižiūrėti, kad ir šią lietuvių statytą bažnyčią nenusavintų lenkai, kaip tai atsitiko su Seinų katedra.

PIRMĄ KARTĄ LOS ANGELES!

Š.m. vasario 9 d.,
sekmadienį,

12:30 val. p.p.

Šv. Kazimiero
parapijos salėje

Sol. Regina Žymantaitė-Peters

Solistės

REGINOS ŽYMANTAITĖS
- PETERS

KONCERTAS

Bilietai \$7.50.

Moksleiviams veltui.

Koncerto pelnas skiriamas DIRVAI paremti

Rengia ALT S-gos Los Angeles skyrius

PADĖKA

Mano Brangiam Vyrui
A. † A.

ALBERTUI GERUČIUI

mirus, dėkoju Jo Ekscelencijai vyskupui dr. A. Deksnui ir kun. dr. J. Juraičiui už dalyvavimą laidotuvėse ir atsisveikinimo žodžius.

Negalėdama šiuo metu asmeniškai ar laiškais padėkoti, prašau visų draugų, pažįstamų ir organizacijų priimti mano giliausią padėką už prisistigus vainikus, gėles ir jautrius paguodos žodžius.

Gili mano padėka spaudai prisiminusiai ir pagerbusiai mano mylimo vyro atminimą.

Elena Gerutienė

Bern'as,

PADĖKA

Mūsų brangiai giminaitei

ELMIRAI BLYNIENEI

mirus 1985 m. spalio 17 d., Santa Monikoje, dėkojame visiems draugams ir bičiuliams už nuoširdų slaugymą sunkios ligos metu, už gėles ir visiems dalyvavusiems jos laidotuvėse. Ypatingas ačiū už nenuilstamą pagalbą Antanui Adomėnui, Sofijai Adomėnienei, Valerijai Barmienei, Aldonai Čini kienei, Daliai Sodeikienei ir P. Vilutienei. Dėkojame Alei Rūtai už gražius žodžius prisimenant Elmiros nueitą gyvenimo taką.

Edita Ulickienė su šeima

• JAV paštas nuo š. m. sausio 1 d. pakėlė laikraščių siuntinėjimo mokestį.

• Kazimieras (Casey) Oksas, respublikonas, kandidatuoja Chicagoje į 3-čiojo distrikto kongresmanus. K. Oksas yra veiklus lietuvių organizacijose, buvęs ALT Chicago skyriaus pirmininku, priklauso Vyčių organizacijai, buvęs Lietuvių prekybos rūmų pirmininkas, priklauso Illinois inžinierių draugijai.

• Bronė Thomas-Tamošaitienė, Euclide, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

• Elena Gerutienė, neseniai mirusio Šveicarijoje Lietuvos diplomato dr. Alberto Geručio našlė, susirgo ir paguldyta ligoninėn Berne.

• Arch. Kęstučiui ir Toni Pociams, South Bend, Ind., gimė sūnus Matas Vytautas Kazimieras ne gruodžio 19 d., kaip Dirvoje buvo paskelbta, bet lapkričio 19 d.

• Dr. Birutė Paprockienė, New Yorke, a. a. dr. Alberto Geručio atminimui pagerbti, Dirvai atsiuntė auką 30 dol. Ačiū.

• Galia Žilionienė, aktyvi Moterų Federacijos veikėja New Yorke, mirė sausio 8 d. Palaidota sausio 13 d. Nuliūdime liko dukteris ir kiti artimieji.

• A. J. Puteriai, Toronte, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• Vl. Kalytis, Great Neck, N. Y. Dirvai paremti atsiuntė 33 dol. Ačiū.

• ALT Clevelando skyrius, per išd. Br. Nainį, atsiuntė Dirvai paremti auką 25 dol. Ačiū.

• Simas Kašelionis, Dirvos novelės konkursų mecenatas, mokėdamas prenumeratą už Nidą Misiulytę, Valę Dobrovolskis ir save, pridėjo auką Dirvai paremti 16 dol. Ačiū.

• Akvilina Gražulienė, Clevelande, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• Irena Satkienė, Kirtland, Ohio, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• Elena Sirusienė, Flemington, N. J. Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

• Jaunutis ir Dalia Gilydžiai, Franklin, Mich., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Arnoldas Pilmonas užprenumeravo Dirvą savo tėvui John Pilmonui, Hickory Hills, Ill. kaip gimtadienio dovaną. Sveikiname.

• Alg. Bielskus, Clevelande, padidino savo įnašą Vilties draugijoje atsiųsdamas 50 dol. Ačiū.

• Stasys ir Ona Petručiai, Chicagoje, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 53 dol. Ačiū.